

Üniversitelerarası Kurulun Etik İhlal Kararı Üniversiteyi Bağlar Mı?

Çınar Can EVREN^{1*}

¹Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Türkiye

Makale Bilgisi

Makale Geçmişi

Geliş: 10.03.2026

Kabul: 05.05.2026

Yayın: 25.06.2026

Anahtar Kelimeleri:

Üniversite,
Üniversitelerarası Kurul,
Disiplin, Etik İhlal,
Özerklik.

ÖZET

Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) doçent adaylarının eser incelemesi sırasında jüriler tarafından yapılan etik ihlal iddiaları üzerine bir etik ihlal olup olmadığının tespiti için bir süreç başlatmakta, süreç sonunda etik ihlal olduğuna karar verirse adayın doçentlik başvurusunu iptal etmekte ve öğretim elemanı olarak çalışan doçent adaylarının kadrolarının bulunduğu üniversitelere disiplin soruşturmasına başlanarak kendi (ÜAK) yaptığı tespitler uyarınca disiplin cezası verilmesi amacıyla bildirimde bulunmaktadır. Bu bildirim yazısında ÜAK, üniversitelerin yeniden inceleme ve karar verme yetkisi bulunmadığını, yeniden etik inceleme yapılmaksızın etik komisyonu tarafından tespit edilen etik ihlalin karşılığı olan disiplin cezasının uygulanması gerektiğini belirtmektedir. Üniversitelerden bir kısmı bu yöndeki yazılara istinaden doçent adaylarına disiplin cezası verirken bir kısmı ise yeniden bir soruşturma yaparak etik ihlal olup olmadığını bir daha değerlendirmekte ve bu değerlendirme uyarınca disiplin cezası vermekte veya vermemektedir.

Uygulamada iki farklı durumla karşılaşılması, ÜAK'ın etik ihlale ilişkin kararının niteliğinin ve bu kararın üniversitelerin disipline ilişkin yetkileri üzerinde nasıl bir etkisi olduğunun tespitini gerektirmektedir. Bu tespitin yapılabilmesi için öncelikle üniversitelerin ve ÜAK'ın Türk idare teşkilatındaki yerinin belirlenmesi, sonra da bu iki idare arasındaki hukuki ilişkinin ortaya konması gerekmektedir. Bunlar tespit edildikten sonra da ÜAK'ın disipline ilişkin kararının üniversiteleri bağlayıp bağlamadığı idarenin bütünlüğü, kanunilik ve üniversitelerin özerkliği uyarınca bir değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Does the Interuniversity Board's Decision on Ethical Violations Bind the University?

Article Info

Article History

Received: 10.03.2026

Accepted: 05.05.2026

Published: 25.06.2026

Keywords:

University,
Interuniversity Board,
Discipline, Ethical
Violation, Autonomy.

ABSTRACT

When an allegation of ethical violation arises during the review of the works of associate professor candidates, the Interuniversity Board initiates a procedure regarding this allegation. If it is determined that an ethical violation has occurred at the end of the procedure, the candidate's application for associate professorship will be revoked. Also the university where the personnel works is noticed that disciplinary penalty should be taken. In this notification, the Board states that the university does not have the authority to reconsider the decision, and that the disciplinary penalty must be taken in response to the ethical violation. Some universities are complying with this decision while others are not.

The differing disciplinary decisions of the universities necessitate a determination of the qualification of the Board's decisions regarding ethical violations. To make

this determination, at first it is necessary to define the place of universities and the Interuniversity Board within the Turkish administrative organization. Secondly, the legal relationship between these two administrations needs to be revealed. Once these are revealed, whether the decision of the Board regarding discipline is binding on universities is subject to consideration in accordance with the principles of administrative integrity, legality, and the university autonomy.

To cite this article:

Evren, Ç. C. (2026). “Üniversitelerarası Kurulun Etik İhlal Kararı Üniversiteyi Bağlar Mı?”, *Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9(1), s. 338-365. <https://doi.org/10.51120/NEUHFD.2026.198>

***Sorumlu Yazar:** Çınar Can Evren, cinar.evren@hbv.edu.tr.

GİRİŞ

Doçent adaylarının eser inceleme süreçlerinde bir etik ihlal iddiası gündeme geldiğinde ÜAK, etik ihlal iddiasını değerlendirmekte ve süreç sonunda böyle bir ihlalin varlığına kanaat getirirse adayın doçentlik başvurusunu iptal etmektedir. ÜAK, bunun yanında etik ihlal yapan kişi üniversite personeli ise kurumuna da bir yazı göndermekte ve kendi tespitleri doğrultusunda ilgili üniversiteden adaya disiplin cezası uygulamasını istemektedir.

Bu makalenin amacı, somut bir olay üzerinden, ÜAK’ın üniversitelere gönderdiği ve personel hakkında disiplin cezası uygulanması isteğini havi yazısının hukuki niteliğinin ne olduğunu ve bu yazının üniversite için bağlayıcı olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu sorulara cevap aranırken öncelikle ÜAK ve üniversitelerin Türk idari teşkilatındaki yeri açıklanacak, akabinde bu iki idare arasındaki hukuki ilişki ortaya konacak ardından da makalenin amacı olan söz konusu ÜAK yazısının hukuki niteliğinin ve bağlayıcı olup olmadığının tespiti hususu idarenin bütünlüğü, kanunilik ve özerklik ilkeleri çerçevesinde yapılacaktır.

I. SOMUT OLAY

Somut olayda aday, Ekim 2022 dönemi için doçentlik başvurusunda bulunmuştur. Doçentlik Yönetmeliği’ne göre doçentlik jürisi beş asıl ve iki yedek üyeden oluşmaktadır (m. 5/1). Eser incelemesinde beş asıl jüri üyesinin tamamı adayı eser incelemesinde başarılı bulmuşken yedek jüri üyelerinden biri etik ihlal iddiasında bulunmuştur. Yedek jüri üyesinin etik ihlal iddiası adayın, Üniversitelerarası Kurul Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi’nin 4/2. maddesinin (j) bendinde düzenlenen “*Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak*” fiilini işlediği yönündedir.

Yedek jüri üyesinin bu iddiası üzerine adayın etik ihlal olduğu iddia edilen eseri, bu iddianın değerlendirilmesi için ilgili etik ihlal komisyonuna gönderilmiştir.

Hemen belirtelim ki toplam yedi kişiden oluşan jüriden sadece birinin etik ihlal iddiası üzerine diğer jüri üyeleri bilgilendirilmeden, konunun değerlendirilmek üzere ilgili yayın etiği komisyonuna gönderilmesi makul bir çözüm olarak kabul edilemez. Zira adayın başarılı olup olmadığı beş kişiden

oluşan bir heyet tarafından değerlendirilip Doçentlik Yönetmeliği uyarınca (m.6/8) karar oyçokluğu ile alınırken, etik ihlale ilişkin olarak tek bir jüri üyesinin değerlendirmesini diğer altı jüri üyesinin değerlendirmesinden üstün tutmak izaha muhtaçtır. Bu durumda, Yönetmelikte yapılacak bir düzenleme ile etik ihlal iddiasının varlığı halinde bu iddianın diğer jüri üyelerine de sorulması ve jüri üyelerinin en azından oy çokluğu ile etik ihlale karar vermeleri halinde konunun değerlendirme için komisyona gönderilmesine yönelik bir değişiklik yapılması gerekmektedir.

Yedek jüri üyesinin bu raporu üzerine, adayın doçentlik başvuru süreci akamete uğramış; ÜAK ilgili araştırma ve yayın etiği komisyonu, adayın doçentlik başvuru tarihinden neredeyse yaklaşık bir sene sonra, adayın etik ihlalde bulunduğu karar vermiştir.

Doçentlik Yönetmeliği m. 6'da jüri üyelerinin adayın eserlerini incelemek için belirli bir süreye tabi oldukları ve görevini süresi içinde yapmayan jüri üyesinin sorumluluğu doğacağı düzenlenmektedir. Hiç şüphesiz bu düzenleme doçentlik sürecinin hızlı bir şekilde sonuçlandırılması amacına yöneliktir. Ancak etik ihlal halinde ilgili araştırma ve yayın etiği komisyonunun alacağı karara ilişkin olarak herhangi bir süre sınırlaması getirilmemesi ve somut olaydaki gibi kararın bir sene sonra verilmesi Yönetmeliğin amacı ile örtüşmemektedir. Bu nedenle Yönetmelikte komisyonların çalışmaları da bir süreye bağlanmalıdır.

Etik komisyonu kararı; adayın, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nin 4/2. maddenin (l) bendinde düzenlenen *"Başvuru dosyasında mevcut olmayan bir dergiyi mevcut yahut indekslerde taranmayan bir dergiyi taranıyor gibi göstererek, ya da hakemli olmayan bir dergiyi hakemli olarak belirterek yayın yapmak"* fiilini işlediği yönündedir. Halbuki yukarıda da ifade edildiği üzere yedek jüri üyesinin etik ihlal iddiası Yönerge'nin 4/2. maddesinin (j) bendinde düzenlenen *"Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak"* fiilidir. Bu noktada komisyon, adayın savunmasını yedek jüri üyesinin nitelemesi üzerinden almış; ancak kararını kendi nitelemesi üzerinden vermiştir. Etik ihlal disiplin suçu niteliğinde olduğundan, etik ihlale ilişkin yapılacak incelemenin savunma hakkına uygun olması gerekmektedir. Bu durumda mevzuata, savunma alındıktan sonra fiilin niteliği değişirse yeniden bir savunma alınması gerektiği yönünde bir hüküm getirilmelidir.

Komisyon kararında, adayın hangi eserlerinin incelendiği belirtilmiş; eserler hakkında etik ihlal iddiasında bulunan yedek jüri üyesinin raporundaki görüşlere yer verilmiş, adayın süreç içinde alınan savunması özetlenmiş ve sonuç olarak adayın etik ihlalde bulunduğu karar verilmiştir. Ancak komisyon bu kararı alırken süreç içinde aldığı uzman görüşlerine karar metninde yer verip değerlendirmemiş, ayrıca adayın savunmaları ile jüri üyesinin iddiaları arasında neden ikincisine itibar edildiğine ilişkin bir değerlendirme yapma gereği de duymamıştır. Halbuki idari soruşturmalarda amaç gerçeği ortaya çıkartmaktır. Özellikle komisyonun bilirkişi/uzman görüşüne başvurusu halinde, komisyon olayın çözümünde teknik bilgi ve uzmanlık gerektiğini kabul etmiş demektir. Uzmanından bir görüş alındıktan sonra bu görüşe neden itibar edilmediği açıklanmadan yedek jüri raporu doğrultusunda bir karara varılması, gerekçe hakkını ihlal ettiği gibi eksik inceleme sebebiyle komisyonun kararını da hukuka aykırı hale getirmektedir.

Raporda, komisyonun kimlerden teşekkül ettiği de belirsizdir. Halbuki akademik camia dar bir çevredir ve akademisyenlerin birbirini tanıması ihtimal dahilindedir. Yine ne yazık ki zaman

zaman kişiler arasında ve hatta asistanları üzerinden hocalar arasında ihtilaflar doğabilmektedir. Bu durumda komisyonun kimlerden teşekkül ettiğinin bilinmesi, savunma hakkının kullanılabilmesi için elzemdir. Ne yazık ki idari uygulamada alınan kurul kararlarının altında kurula katılanların isim ve imzalarına yer verilmeden muhatabına gönderilmesi sıkça karşılaşılan bir durumdur. Kurulun, kurula katılmaya yetkili kişilerden teşekkül edip etmediğinin tespit edilmesi işlemin yetki unsuru ile ilgilidir. Yapılacak savunmada ise yetki unsurundaki bir sakatlık mutlaka gündeme getirilecektir.

Komisyonun bu raporuna istinaden ÜAK, adayın doçentlik başvurusunu iptal etmiş ve adayın kadrosunun bulunduğu üniversiteye bilgi vererek, aday hakkında disiplin soruşturması açılmasını talep etmiştir. Makalenin konusunu da ÜAK'ın bu kararı teşkil etmektedir. ÜAK'ın adayın kadrosunun bulunduğu üniversiteye gönderdiği yazı şöyledir:

*“... doçent adaylarının etik ihlal iddiaları hakkında karar verme yetkisi gerek Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Ve Yayın Etiği Yönergesi, Üniversitelerarası Kurul Etik Yönergesi, gerekse de Doçentlik Yönetmeliği çerçevesinde Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına ait olduğundan **Yükseköğretim kurumlarının bu konuda yeniden inceleme ve karar verme yetkisi bulunmamaktadır.**”*

Başkanlığımızca etik ceza alan adayların disiplin cezaları için Üniversitelere gönderilen dosyaları hakkında yanlış ve farklı uygulamalar ile karşılaşmıştır. Bu nedenle adı geçen hakkında yeniden etik inceleme yapılmaksızın Başkanlığımız Etik Komisyonunca tespit edilen (jüri raporları/Bilirkişi uzman raporlar/Etik Komisyon kararı) etik ihlalin karşılığı olan 2547 sayılı kanunun 53. Maddesinde öngörülen disiplin cezalarının uygulanarak gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.”

Adı geçene ait etik inceleme dosyası ekte gönderilmiştir. Üniversitelerarası Kurul Bilimsel Araştırma Ve Yayın Etiği Yönergesi 11. Maddesinin 2. Fıkrası uyarınca disiplin, diğer idari, hukuki ve cezai işlemler açısından Rektörlüğünüzce/Kurumunuzca incelenerek sonucundan Başkanlığımıza ivedilikle bilgi verilmesi hususunda

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.”

ÜAK'ın etik ihlal nedeniyle adayın doçentlik başvurusunu iptal etmesi üzerine idari yargıda iptal davası açılmıştır. Açılan davada dava dilekçesinin davalı idareye tebliği üzerine ÜAK işlem dosyasını göndermiştir. İşlem dosyasında etik komisyonunun, Üniversitelerarası Kurul Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nin 9/2. fıkrasında yer alan *"Komisyonlar çalışmalarını bizzat yürütür. Gerektiğinde bilirkişiler/uzmanlardan görüş de alınabilir."* hükmüne istinaden üç kişiden oluşan bir bilirkişi/uzman heyeti görevlendirildiği, bu bilirkişi/uzman heyeti içinde sadece bir üyenin adayın etik ihlalde bulunduğu yönünde rapor hazırladığı anlaşılmaktadır.

Öncelikle, bahse konu bu rapordan adayın dava açmadan önce haberdar olmaması, kendisine idari süreçte tanınan savunma hakkını gerçek anlamda kullanamadığı anlamına gelmektedir. Zira adayın lehine olan iki uzman görüşünden yararlanarak savunmasını hazırlamasından daha doğal bir şey olamaz. Diğer taraftan komisyonun görevlendirdiği iki bilirkişi/uzman görüşünde açıkça adayın etik ihlalde bulunmadığı ifade edilmiş olmasına rağmen bu görüşler komisyon tarafından hiç dikkate

alınmamıştır. ÜAK mevzuat gereği bağlı yetki içinde olmamasına rağmen konunun özelliğinin gerektirmesinden dolayı bizzat belirlediği isimlerden bir bilirkişi/uzman heyeti oluşturmuştur. Ancak ÜAK üç bilirkişi/uzman görüşünden ikisine itibar etmeyerek ve bunun nedenlerini de açıklamadan, “etik ihlal vardır” diyen bilirkişi/uzman görüşünü esas alarak bir sonuca varmıştır. Halbuki gerek mahkemeler ve gerekse idareler çözümü teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren konularda bilirkişiye/uzmana başvurdıklarında, konunun teknik ve özel bilgi gerektirdiği kabul etmiş olurlar. Bu andan sonra da bilirkişi/uzmanlardan oluşan heyetin oy birliği veya oy çokluğu ile aldığı görüş göz önünde bulundurularak bir karar vermek gerekir. Azınlık görüşü doğrultusunda bir karar alınacaksa, bunun nedenleri yeterince açık bir biçimde ortaya konulmalıdır.

Son olarak, idare mahkemesi, 2022 yılının Ekim ayında yapılmış olan doçentlik başvurusu hakkında verilen karara karşı açılan davada 2025 yılının Mayıs ayının son günlerinde iptal kararı vermiştir. Doçentlik Yönetmeliği m. 4/1 ve 7/7’de yer alan hükümlerden görüleceği üzere doçentlik başvuruları yılda iki defa yapılmakta ve etik ihlal yapan aday en erken üçüncü dönem başvurabilmektedir. Somut olayda mahkeme iptal kararını, başvuru için beş dönem geçtikten sonra vermiştir. Diğer bir ifade ile adayın dava açmış olması süre bakımından lehine hiçbir sonuç doğurmamıştır. Halbuki idari yargının varlık sebebi, hukuka aykırı işlemlerin hukuk aleminden silinmesini sağlamak olduğu kadar kişilerin de haklarına bir an önce kavuşmalarını sağlamaktır. İdari yargı yerleri doçentlik başvuruları ile ilgili davalarda hemen her zaman bilirkişiye gitmektedir. Ancak her uyuşmazlığın bilirkişiye gitmesi zorunlu olmayıp mahkeme heyeti teknik bir inceleme gerektirmeyen, yukarıda aktarılan hukuka aykırılıklar nedeniyle pekâlâ bir iptal kararı verebilir.

İdari sürecin uzaması başlı başına bir sorunken, bir de yargısal sürecin uzaması ve iptal kararının verildiği tarihten önce adayın zaten yeniden doçentlik başvurusunda bulunabilecek hale gelmesi, adayın sahip olduğu hak arama hürriyetini işlevsiz hale getirmektedir.

Somut uyuşmazlıkta yukarıda aktarılan süreç ve süreçteki hata ve hukuka aykırılıklar bir yana bırakılarak esas olarak ÜAK’ın adayın üniversitesine gönderdiği “**Yükseköğretim kurumlarının bu konuda yeniden inceleme ve karar verme yetkisi bulunmamaktadır. Başkanlığımızca etik ceza alan adayların disiplin cezaları için Üniversitelere gönderilen dosyaları hakkında yanlış ve farklı uygulamalar ile karşılaşılmıştır. Bu nedenle adı geçen hakkında yeniden etik inceleme yapılmaksızın Başkanlığımız Etik Komisyonunca tespit edilen (jüri raporları/Bilirkişi uzman raporlar/Etik Komisyon kararı) etik ihlalin karşılığı olan 2547 sayılı kanunun 53. Maddesinde öngörülen disiplin cezalarının uygulanarak gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.**” şeklindeki yazının niteliği ve hukuka uygun olup olmadığı üzerinde durulacaktır. Bu değerlendirmenin yapılabilmesi için öncelikle ÜAK ve üniversitelerin Türk idari teşkilatındaki yeri ve aralarındaki ilişkinin ne olduğu ortaya konacaktır.

II. ÜNİVERSİTELERİN TÜRK İDARİ TEŞKİLATINDAKİ YERİ

Anayasa’nın 130. maddesinde üniversitelerin kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip oldukları ve Devlet tarafından kanunla kurulacakları belirtilmiştir¹. 2547 sayılı Kanun’un 3/d bendinde de üniversiteler “*Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-*

¹ AYM., E. 1990/2, K. 1990/10, T. 30.05.1990; AYM., E. 1991/21, K. 1992/42, T. 29.06.1992.

öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumu” olarak tanımlanmaktadır.

Eğitim sisteminin en üst basamağında yer alan üniversitelerin amaç ve görevleri; bilimsel bilgi üretmek, bu bilgiyi üretecek kadroları yetiştirmek, üretilen bilgiyi yaymak, araştırma yapmak, meslek için altyapı oluşturmak, nitelikli insan yetiştirmek, temel bilgilerin edinimini sağlamak ve mesleğe hazırlamak olarak sıralanabilir². Bu amaç ve görevleri en iyi şekilde yerine getirebilmeleri için üniversitelere özerklik tanınmış ve üniversiteler doğrudan Anayasa’da düzenlenmişlerdir. Nitekim hizmet bakımından yerinden yönetim kuruluşlarının ya da diğer adıyla kamu kurumlarının tamamının anayasal dayanağı olmamakla birlikte üniversiteler Anayasa’nın 130. maddesinde düzenlenmiştir. Üniversitelerin Anayasa’da düzenlenmiş olması, bu kurumlar için güvence oluşturmaktadır³. Anayasa Mahkemesi de bir kararında “üniversitelerin kendi içinde özelliği olan kuruluşlar” olduğunu ifade etmiştir⁴.

Üniversiteler, yerinden yönetimlerin bir türü olan hizmet bakımından yerinden yönetimler (kamu kurumları) içinde yer alırlar. Kamu kurumlarının bir kısmı Anayasa’da açıkça belirlenmiş; gerisi yasama ve yürütme organının takdirine bırakılmıştır. Kamu kurumlarının sayı ve tür olarak sınırlandırılmayıp yasama ve yürütmeye bunların kurulması konusunda takdir yetkisi tanınmasının nedeni, devletin bu kurumlara ihtiyacının değişkenlik göstermesidir⁵. Kamu kurumlarının ortaya çıkışında devletin sosyal devlet olmaya başlamasıyla yerine getirmesi gereken kamu hizmetlerinin artması, bu hizmetlerin bir kısmının teknik bilgi ve uzmanlık gerektirmesi nedeniyle merkezi idare tarafından görülemeyecek olması düşüncesi etkili olmuştur⁶. Nitekim bu nedenle kamu kurumlarında “ihtisaslaşma ilkesi” geçerlidir⁷.

Belirli bir hizmet için özgün yetkilere sahip kılınmış kamu tüzelkişisi⁸, bir kamu hizmetinin kamu tüzelkişiliğine kavuşturulmuş şekli⁹ olarak tanımlanan kamu kurumları, bir kısım kamu hizmetinin “*teknik ya da mali nitelikleri ve ilişki kurduğu ilgililer, yararlananlar ile üçüncü kişilerin durumları itibarıyla, devletin klasik, katı esas ve usulleri uyarınca ve kendi bünyeleri içinde yürütülmesinde güçlük ve sakıncalar bulunduğu için, ayrı kuruluşlar halinde örgütlenmesinde*” yarar

² AYM., E. 1965/32, K. 1966/3, T. 04.02.1966; AYM., E. 1976/1, K. 1976/28, T. 25.05.1976; AYM., E. 1991/21, K. 1992/42, T. 29.06.1992. Ayrıca bkz. Bingöl, Bilge. “Üniversite Özerkliğinin Değişen Tanımı ve Üniversitelerin Yeniden Yapılandırılması”, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, S. 2, 2021, s. 42. San, Coşkun. “Bir Toplumsal Kurum Olan Üniversite’de Özerklik ve Bilim Özgürlüğü”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 48, S. 1, 1993, s. 150.

³ Yıldırım, Turan. *Türkiye’nin İdari Teşkilatı*, 5. Baskı, Alkım Kitabevi, İstanbul, 2007, s. 306.

⁴ AYM., E. 1990/2, K. 1990/10, T. 30.05.1990.

⁵ Yayla, Yıldızhan. *İdare Hukuku*, 1. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2009, s. 259. Yaşar, Hasan Nuri. *İdare Hukuku*, Der Yayınları, İstanbul, 2014, s. 50. “*Bu kuruluşlar, idari, teknik, sosyal ve iktisadi etkenlerin itişile yaratılmış olmakla beraber doğal evrimle oluşmamış ve yasama gücünün iradesiyle vücut bulmuştur.*” Duran, Lütfi. *İdare Hukuku Ders Notları*, İstanbul 1982, s. 188.

⁶ Özey, İl Han. *Günışığında Yönetim*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2004, s. 127; Günday, Metin. *İdare Hukuku*, 10. Baskı, Ankara 2013, s. 73. Yaşar, s. 50.

⁷ Yaşar, s. 52. Ancak ihtisas ilkesi tek bir kamu hizmetinin ifası anlamına gelmeyip; kamu kurumlarının kendi görev alanlarında bir kamu hizmeti görürken bu hizmetin gerektirdiği diğer hizmetleri de sunmaları şeklinde anlaşılmalıdır. Yayla, s. 258. Duran’a göre de kamu kurumları belirli bir veya birkaç kamu hizmetini yerine getirmek için kurulmuşlardır. Duran, s. 188.

⁸ Yaşar, s. 52.

⁹ Duran, s. 188.

bulunduğu düşüncesinden kaynaklanmaktadır¹⁰.

Kamu kurumlarını açıklamak için kullanılan “ihtisas” ilkesinin kamu kurumlarının varlık nedenini açıklamakta yetersiz kaldığı görüşündeyiz. Zira merkezi idarenin örneğin hali hazırda bir kamu kurumu olan Karayolları Genel Müdürlüğü’nün veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nün görevlerini bir bakanlık bünyesinde yerine getirmesi önünde bir engel yoktur. İhtisas sahibi personelin bakanlık bünyesinde istihdam edilerek bu iki kamu kurumuna verilen görevlerin bakanlık birimleri tarafından yerine getirilmesi ihtimal dahilindedir. Burada olsa olsa merkezi idarede mevcut olan bürokrasinin azaltılması isteği söz konusu olabilir. Bu nedenle üniversiteler gibi özerklik gerektiren hizmetleri ifa eden kamu kurumlarının ayrı bir tüzelkişilik olarak kurulmaları, özerklik ihtiyacının bir gereğidir. Diğer bir ifade ile kamu kurumlarının ortaya çıkmasında ihtisas ilkesinden ziyade bunların özerk olmaları gerekir düşüncesi önemlidir. Zira asıl bu sayede kendilerine verilmiş kamu hizmetlerini siyasi tesir altında kalmadan, objektif bir biçimde sunmaları mümkün olur.

Üniversiteler bilimsel, teknik ve kültürel kamu kurumları içinde yer alırlar¹¹. Bu nitelikteki kamu kurumları ise kamu kurumlarının en yeni türü olarak kabul edilmektedir¹². Bilimsel, teknik ve kültürel alanda verilen kamu hizmetleri özerklik gerektirir; zira bu hizmetler merkezi idare tarafından yerine getirilirse hizmetin sunulması ile elde edilmesi beklenen kamu yararı tam olarak gerçekleşmez¹³.

Diğer kamu kurumlarından farklı olarak¹⁴ üniversiteler belirli bir yerde kurulmuşlardır ve genellikle kuruldukları yerde faaliyette bulunurlar. Ancak yine de bunlar tüm ülkeye hizmet ederler. Nitekim üniversitelerin sunmuş olduğu kamu hizmetinden sadece kurulduğu yerde yaşayanlar değil ülkede yaşayan herkes yararlanma hakkına sahiptir. Bu nedenle bu kurumları tanımlayan "yerinden yönetim" ifadesi, hizmetin kendisine ilişkin bir nitelemedir, merkezden yönetim dışında bulunduklarını anlatır ve coğrafi olarak bir anlam ifade etmez¹⁵.

III. ÜNİVERSİTELERARASI KURULUN TÜRK İDARİ TEŞKİLATINDAKİ YERİ

Anayasa’nın 131. maddesinde yükseköğretim üst kuruluşu olarak sadece Yükseköğretim Kurulu (YÖK) düzenlenmiştir¹⁶. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 3. maddesinde ise üst

¹⁰ Duran, s. 188. Günday, s. 531, 532.

¹¹ İdari kamu kurumları, sosyal kamu kurumları, iktisadi kamu kurumları, bilimsel, teknik ve kültürel kamu kurumları (eğitim, öğretim, bilim ve kültür kurumları olarak da ifade edilmektedir) şeklindeki genel kabul gören ayrıma rağmen, bir kamu kurumunun hangi tür içinde yer aldığını belirlemenin kolay olmadığı ayrıca idarenin kuruluş olarak incelemesi aşamasında büyük bir önemi bulunmadığı da ifade edilmektedir. Yayla, s. 266. Özay, İl Han. *Devlet, İdari Rejim ve Yargısal Korunma*, İstanbul, 1986, s. 64.

¹² Duran, s. 217. Günday, s. 536.

¹³ Gözler, Kemal. *İdare Hukuku*, Cilt I, Ekin Kitabevi, 3. Baskı, Bursa, 2019, s. 627. Günday bu tür kamu hizmetlerinin nitelikleri gereği, geleneksel örgüt, usul ve kurallarla yürütülemeyeceğini, bunlara kamu tüzelkişiliği tanındığını ve bu kurumların diğerlerinden çok daha geniş bir özerklik ile donatılması gerektiğini ifade etmektedir. Günday, s. 552.

¹⁴ “14. Anayasa’nın 130. maddesinde üniversite, ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretimin, bilimsel araştırmaların, yayın ve danışmanlığın yapıldığı, ülkeye ve insanlığa hizmet eden kurum olarak nitelendirilip bilimsel ve idari özerkliğe sahip kılınmak suretiyle diğer kamu kurumlarından farklı değerlendirilmiştir.” AYM., E. 2022/62, K. 2022/95, T. 20.07.2022.

¹⁵ Özay 2004, s. 129. Yayla, s. 267. Üniversiteleri diğer kamu kurumlarından ayıran önemli bir diğer farkın da bunların birer mal topluluğu değil kişi topluluğu olması olduğu; bu açıdan kamu kurumlarından çok kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarına benzedikleri ifade edilmiştir. Giritli, İsmet, vd. *İdare Hukuku*, Der Yayınları, İstanbul, 2013, s. 526.

¹⁶ “Anayasa’nın “Yükseköğretim üst kuruluşları” başlıklı 131. maddesinde “Yükseköğretim Kurulu”ndan başka bir organa

kuruluş olarak YÖK ve ÜAK yer almaktadır (m. 3/b). Diğer bir ifade ile kanun koyucu, Anayasa’da yer alan düzenlemeden farklı olarak YÖK yanında ÜAK’ı da bir üst kuruluş olarak düzenlemiştir. Bu düzenlemelere istinaden literatürde Kanun’un Anayasa’ya aykırı olduğu ifade edilmektedir¹⁷. Ancak Anayasa’nın 131. maddesinin başlığı, “Yükseköğretim üst kuruluşları” şeklinde olup tek bir yükseköğretim üst kuruluşundan değil üst kuruluşlarından bahsedilmektedir. Diğer bir ifade ile Anayasa’da bir üst kuruluş bizzat belirlenmişken diğerlerini kurmak yetkisinin yasama organına bırakıldığı şeklinde bir değerlendirme yapılabilir.

2547 sayılı Kanun madde 6’da YÖK’ün kamu tüzelkişiliğine sahip olduğu açıkça hüküm altına alınmış olmasına rağmen ÜAK ile ilgili bu yönde bir belirleme bulunmamaktadır. Kanunda ÜAK’ın, YÖK’ün bir birimi/organı olduğuna yönelik açık bir düzenleme de yer almamaktadır. Bununla birlikte ÜAK’a 2547 sayılı Kanun’un 11. maddesi ile bir takım istişari ve icrai yetkiler tanındığı görülmektedir. ÜAK’a tanınan bu yetkilerden biri de makale konusu ile ilgili olan, doçentlik sürecine ilişkin yetkililerdir. Kanun’un “Doçentlik ve atama” başlıklı 24. maddesinde ÜAK’a doçentlikle ilgili olarak verilen yetkilere şunlar örnek verilebilir: Doçentlik başvuruları için takvimi belirlemek, doçentlik başvurusu için sağlanması gereken yayın ve çalışmalar hakkında görüş vermek, doçentlik jüri üyelerini belirlemek, doçentlik başvuru sonuçlarını adaylara tebliğ etmek, doçentlik ünvanı vermek, sözlü sınav jürisini oluşturmak. Ancak dikkat edileceği üzere Kanun’da kadrosu bir üniversitede bulunan kamu görevlisine yönelik disiplin cezası uygulamak gibi bir yetki ÜAK’a tanınmış değildir.

ÜAK’a 2547 sayılı Kanun’un 65. maddesinde lisansüstü öğretim esasları ve Kanunun uygulanması ile ilgili diğer akademik hususlarda yönetmelik çıkarma yetkisi de tanınmıştır. Ancak ÜAK kamu tüzelkişiliğini haiz değildir. Anayasa’nın 124. maddesi Cumhurbaşkanını, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerine yönetmelik çıkarma yetkisi vermektedir. Yönetmelik çıkarma yetkisini, Anayasada sayılanlar dışındaki icrai karar alabilen her idari makama teşmil etmek, Anayasa’ya aykırıdır¹⁸. Anayasa’nın amir hükmü karşısında, tüzelkişiliği bulunmayan idareler yönetmelik çıkaramaz; ancak bunların adsız düzenleyici işlemler tesis etmesi önünde bir engel yoktur. Tüzelkişiliğe sahip olmasa da icrai karar alma yetkisine sahip her idari makam düzenleyici işlem tesis edebilir. Bunun nedeni düzenleme yetkisinin sadece Anayasa’nın 124. maddesinden kaynaklanmaması; ayrıca kanunlardan ve “eşyanın tabiatı”ndan da kaynaklanmasıdır¹⁹. Bu açıdan ÜAK’a Kanun’un 65. maddesi ile verilen yetkiyi yönetmelik çıkarma olarak değil; ancak yönetmeliğin hazırlık sürecine katılmak olarak anlamak gerekir²⁰. Nitekim Danıştay da ayrı bir kamu tüzelkişiliği olmayan Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili verdiği bir kararda, tüzelkişiliği olmayan bu idarenin yönetmelik çıkarma yetkisinin bulunmadığına hükmetmiştir²¹.

yer verilme”miştir. AYM., E. 1991/21, K. 1992/42, T. 29.06.1992. Benzer bir karar için bkz. AYM., E. 1997/21, K. 1997/48, T. 14.05.1997.

¹⁷ Ulusoy, Ali. *Yeni Türk İdare Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 243.

¹⁸ Giritli, İsmet, vd., s. 231. Literatürde aksi yönde görüşler de bulunmaktadır: Yaşar’a göre yönetmelik yapmak idarenin genel düzenleyici işlem yapma yetkisinin bir parçası olup icrai işlem yapma ehliyetine sahip her idarenin yönetmelik çıkarma yetkisi de bulunmaktadır. Yaşar, s. 98.

¹⁹ Gözler, s. 1388.

²⁰ Karahanoğulları, Onur. *İdarenin Hukukla Kavranması*, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015, s. 193.

²¹ Dan. 5. D., E. 1986/1938, K. 1988/2866, T. 06.12.1988, (ET: 11.10.2025, Kazancı.)

Literatürde ÜAK'ın hukuki niteliği konusunda yapılan değerlendirmelerin sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çerçevede literatürde, ÜAK'ın lisansüstü eğitim, bilimsel araştırma ve yayın esasları ile doçentlik konularıyla ilgili salt akademik konularda faaliyet göstermek üzere kanunla kurulduğu ve önemli görevlerinin, akademik konularda öneriler getirmek, doçentlik sınavlarını organize etmek ve doktora eğitiminin esaslarını düzenlemek olduğu ifade edilmektedir²². Ayrıca ÜAK'ın kanunla, yükseköğretim üst kuruluşları arasında düzenlendiği; tüzelkişiliği haiz olmadığı ve YÖK'ün hiyerarşik denetimi dışında bir idari kurul olduğu da görüşler arasındadır²³. Yine ÜAK'ın akademik bir organ olduğu²⁴ da belirtilmektedir. Bütün bu aktarılanlar aslında Kurulun hukuki niteliği konusunda bir netlik olmadığını ortaya koymaktadır.

ÜAK'ın kamu tüzelkişiliği yoktur. Anayasa'nın 123. maddesi uyarınca “*Kamu tüzelkişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.*” ÜAK hakkında ne Anayasa'da ne 2547 sayılı Kanun veya bir diğer kanunda ne de bir CBK'da bu yönde bir hüküm yer almaktadır. Halbuki 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinde YÖK'ün kamu tüzelkişiliğini haiz olduğu açıkça ifade edilmiştir. Yine ÜAK'ın 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanunu'nun eki II sayılı Cetvelde (özel bütçeli idareler) yer almaması da kamu tüzelkişiliği olmadığını ortaya koymaktadır²⁵.

2547 sayılı Kanun'da üst kuruluş olarak ÜAK'a da yer verilmesi, ÜAK'ın YÖK'ten ayrı bir üst kuruluş olduğu izlenimini doğursa da ÜAK'ın YÖK dışında ayrı bir kamu tüzelkişiliğine sahip olmaması, yönetmeliklerinin YÖK tarafından yayımlanması²⁶ karşında görev ve faaliyetleri itibarıyla YÖK'ten bağımsız olarak nitelendirilmesi mümkün değildir²⁷. 2547 sayılı Kanun'un 11. maddesinde yer alan “*Üniversitelerarası Kurul akademik bir organ(dır)*” ifadesi de ÜAK'ın YÖK ile bağlantılı, YÖK'ün bir organı olarak değerlendirilmesini mümkün kılmaktadır. Literatürde de “*ÜAK'ın bütün üniversitelerin temsilcilerinin katıldığı bir organ olması nedeniyle YÖK ile üniversiteler arasındaki ilişkilerde önemli bir rol oynayacak bir kurul*” olduğu ifade edilmektedir²⁸. Danıştay ise ÜAK ile YÖK arasında İYUK madde 11'deki anlamda bir astlık-üstlük ilişkisi bulunmadığına hükmetmiştir²⁹. Bütün bu anlatılanlardan, ÜAK'ın kamu tüzelkişiliğine sahip olmayan, YÖK'ün organı niteliğinde bir kurul olduğu sonucuna ulaşmak mümkündür.

IV. ÜNİVERSİTELERARASI KURULUN ETİK İHLAL KARARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

²² Ulusoy, s. 243.

²³ Yıldırım, Turan, vd. *İdare Hukuku*, On İki Levha Yayıncılık, Güncellenmiş 5. Baskı, İstanbul, 2013, s. 29.

²⁴ Yıldırım, s. 332. 2547 sayılı Kanun'un 11. maddesinde de ÜAK'ın “akademik bir organ” olduğu hüküm altına alınmıştır.

²⁵ Ulusoy, özel bütçeli olmanın 5018 sayılı Kanun'un kabulünden önce tüzelkişiliğin ölçütü olmasına rağmen Kanun'un kabulünden sonra bu ölçütün tek başına yeterli kabul edilmeyeceğini zira kanunda bütçe sınıflandırmasının tüzelkişiliği belirleyici faktör olarak esas almadığını ifade etmektedir. Ulusoy, s. 140.

²⁶ Nitekim Doçentlik Yönetmeliği 15.04.2018 tarih ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de YÖK Başkanlığı tarafından yayınlanmıştır.

²⁷ Ulusoy, s. 243.

²⁸ Yıldırım, s. 331.

²⁹ “... davacı Üniversitelerarası Kurulun verdiği yanıtın sonra 5.2. 1990 günlü dilekçe ile Yükseköğretim Kuruluna aynı istemle başvurmuş ise de dava konusunda Yükseköğretim Kurulu aynı veya üst makam olarak kabul edilemeyeceğinden bu başvurusunun da yeni bir dava açma süresi başlatmayacağı veya işlemeye başlayan süreyi kesmeyeceği açıktır.” Dan.

8. D., E. 1990/1348, K. 1990/873, T. 11.09.1990, (ET: 11.10.2025, Kazancı.)

A. İdarenin Bütünlüğü İlkesi Açısından

Anayasa m. 123 uyarınca idarenin merkezden ve yerinden yönetim esasına uygun örgütlenmesi, bunlar arasında kamu hizmetlerinin görülmesi açısından bir uyum, birliktelik ve iş birliği bulunması gerekir³⁰. Nitekim ancak bu sayede kamu yararı tesis edilebilir³¹. İdarenin bütünlüğü olarak ifade edilen bu ilke “*tekil devlet modelinin yönetim alanındaki temel ilkesidir. Bu ilke, idari işlev gören ayrı hukuksal statülere bağlı değişik kuruluşların bir bütün oluşturduğunu anlatmaktadır.*”³².

İdarenin bütünlüğünü sağlayan araçlar ise hiyerarşi ve idari vesayettir³³.

1. Hiyerarşi Yetkisi

Danıştay’a göre hiyerarşi “... gerek öğreti ve gerekse uygulamada, idare örgütünde yer alan kamu görevlilerinin sıralı bir dizilme içindeki, derecelendirilmiş bağlantıları olarak tanımlamaktadır. Bu sıralı bağlantı, “üst”ün daha alttaki kamu görevlisine karşı sahip olduğu hiyerarşik yetkiyi esas alır. Üstün asta karşı sahip olduğu etkiel güç, ast’a işlemlerini yapmadan emir verme, yol gösterme ve ast’ın işlemlerini onama, değiştirme ve düzeltme biçiminde ortaya çıkar.”³⁴ Diğer bir ifade ile hiyerarşi “Bir örgüt (aynı kamu tüzelkişiliği) içindeki görevliler arasında söz konusu olan astlık ve üstlük durumu(dur).”³⁵. Bu kamu tüzelkişiliğinin devlet veya diğer kamu tüzelkişisi olması ise önemli değildir. Bu açıdan hiyerarşi sadece merkezden yönetimde geçerli bir yetki değildir. Bu yetki sayesinde hem merkezi idarede hem de yerinden yönetimlerin her birinin kendi içinde bütünleşmeleri sağlanır³⁶.

Hiyerarşi yetkisi dayanağını Anayasa’nın 137. maddesinden alır³⁷. Ayrıca Anayasa m. 126’da düzenlenen yetki genişliği ilkesinin de dolaylı da olsa hiyerarşiyi öngörmüş olduğu ifade

³⁰ “İdarenin bütünlüğü ilkesiyle idari görevleri yerine getiren kurumlar arasında birliğin sağlanması ve idari yapı içinde yer alan kurumların bir bütünlük içinde çalışması öngörülmüştür.” AYM., E. 2024/106, K. 2024/224, T. 25.12.2024.

³¹ Yıldırım, s. 25. Ulusoy, s. 142.

³² AYM., E. 2008/27, K. 2010/29, T. 04.02.2010.

³³ AYM., E. 2024/106, K. 2024/224, T. 25.12.2024; AyM., E. 2022/142, K. 2023/32, T. 16.02.2023. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi’nin yetki genişliği ilkesini de idarenin bütünlüğünü sağlayan araçlardan biri olarak değerlendirdiği kararları bulunmaktadır. AYM., E. 2008/27, K. 2010/29, T. 04.02.2010. Danıştay da idarenin bütünlüğünü sağlamak için hiyerarşi, yetki genişliği ve idari vesayet yetkilerinin kullanıldığını ifade etmektedir. Dan. 13.D., E. 2017/1833, K. 2018/75, T. 08.01.2018, DD, Y. 2018, S. 148, s. 223.

³⁴ Dan. 8. D, E. 2002/1831, K. 2003/1942, T. 29.04.2003, (ET: 20.12.2009, DBB.)

³⁵ Özey, 1986, s. 68; Gözler, s. 256.

³⁶ “İdarî teşkilat içinde çeşitli kademeler vardır. Bu kademeler alttan üste doğru sıralanmıştır ve alt kademede bulunan kamu görevlisi üst kademede bulunan görevliye tâbidir. Hiyerarşi, idarî teşkilat içinde alttakinin üsttekine tâbi olduğu kamu görevlileri arasındaki astlık üstlük durumunu, bir başka anlatımla üstteki kamu görevlisinin astı konumundaki kamu görevlisi üzerinde sahip olduğu yetkiyi ve gücü ifade eder. İdarî teşkilat içindeki her bir kademe, alttan üste doğru sıralanan bu zincirin bir halkasını oluşturur. Hiyerarşi, merkezi idare kurumları arasındaki bütünlüğü sağladığı gibi, aynı idarî teşkilatın kendi içindeki birimleri arasında da bütünlüğü sağlamaktadır.” Dan. 13.D., E. 2017/1833, K. 2018/75, T. 08.01.2018, DD, Y. 2018, S. 148, s. 223. Aynı yönde AYM., E. 2022/142, K. 2023/32, T. 16.02.2023.

³⁷ “... hiyerarşi ilişkisi üstün yetkileri karşısında, astın yükümlülüklerini ifade eder. Bu bağlamda, ast yapma durumunda olduğu hukuki işlem ve eylemleri sadece yasaların kendisine yüklediği biçimde ve üstünün verdiği buyruk doğrultusunda, onun çerçevesi içinde kalarak yerine getirmek zorundadır.” Dan. 10.D., E. 1994/5335, K. 1997/227, T. 04.02.1997, (ET: 18.09.2025, Kazancı.)

edilmektedir³⁸. Yine hiyerarşinin dayanağını “yönetme yetkisi”nde bulmak da mümkündür³⁹. Bir teşkilat kurulduğunda, bu teşkilatın yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetini en iyi şekilde yerine getirebilmesi; sorumluluğun memurda değil, emir verme ve denetleme yetkisine sahip amirde olması için teşkilat içindeki üst makamın hiyerarşi yetkisine sahip olması işin doğası gereğidir.

Hiyerarşide kural⁴⁰, yetkinin aynı kamu tüzelkişisi içinde kullanılmasıdır⁴¹. Bu açıdan iki idare arasındaki ilişkinin tespiti için bunların ayrı ayrı kamu tüzelkişiliğine sahip olup olmadıklarına bakılmalıdır⁴². Danıştay’a göre de “*Hiyerarşi; aynı idare içerisindeki görevliler arasındaki astlık-üstlük durumunu ifade etmekte olup, ... (d) iğer taraftan, hiyerarşik yetki bir kamu tüzel kişisine kendi içinde bütünlüğü sağlamaya yönelik olarak tanınmış bir yetkidir.*”⁴³

Hiyerarşi; amire, memurun hukuki statüsü ve işlemleri üzerinde çeşitli yetkiler sağlar. Hiyerarşi yetkisi amire; 1) emir ve talimat verme⁴⁴, 2) denetim, 3) disiplin ve 4) atama yetkileri verir⁴⁵. Ancak bu yetkilerin sadece hiyerarşide olmadığı, idari vesayette de kanunla düzenlenmişse, var olduğu görülmektedir. Bu noktada belirleyici olan kanun koyucunun iradesi olmakla birlikte Anayasa Mahkemesi’nin özerklik ilkesine istinaden yapacağı denetim hakkı saklıdır. Anayasa m. 130/6’da “*Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre; rektörler Cumhurbaşkanınca, ... atanır.*” hükmü yer alır. 2547 sayılı Kanun’un 6. maddesine göre ise YÖK üyeliklerine Cumhurbaşkanı tarafından atama yapılır. Danıştay’a göre rektörlerin veya YÖK üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından atanması, yansız ve nesnel olunması için seçilen bir yöntem olup, atamayı yapanı hiyerarşik amir durumuna getirmez⁴⁶.

Hiyerarşinin iki ayrı kamu tüzelkişisi arasında söz konusu olamayacağı Danıştay’ın üniversitelerle ilgili verdiği kararlarda da yer almaktadır. Mahkemeye göre⁴⁷ “*...üniversitelerin üst*

³⁸ Özay 2004, s. 153.

³⁹ AYM., E. 2023/63, K. 2024/15, T. 23.01.2024.

⁴⁰ Ancak mevzuatta aksi yönde düzenlemelere de rastlanmaktadır. Örneğin 1 sayılı CBK’nin 525. maddesinde Yatırım ve Finans Ofisinin kamu tüzelkişiliğini haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip olduğu ifade edildikten sonra 533. maddede “*Ofiste görev yapan her kademedeki yöneticiler yapmakla yükümlü bulundukları hizmet veya görevleri, Cumhurbaşkanlığı tarafından verilecek emir ve direktifler ile sıralı yöneticiler tarafından verilecek emir ve talimatları yönünde mevzuata uygun olarak düzenlemek ve yürütmekten bir üst kademeye karşı sorumludur.*” hükmüne yer verilmiştir.

⁴¹ “*hiyerarşiyi idari vesayetten ayıran en önemli özelliklerden birisi, hiyerarşinin tek bir tüzel kişiliğin kendi içindeki, vesayetin ise iki ayrı tüzel kişilik arasındaki hukuki ilişki olmasıdır.*” AYM., E. 2023/63, K. 2024/15, T. 23.01.2024.

⁴² Bununla birlikte Ulusoy’a göre ayrı bir kamu tüzelkişiliğine sahip olmak tek başına o kurumun idari yönden özerkliği (idari vesayet denetimine tabi olması) sonucunu doğurmaz. Yazar buna gerekçe olarak 2017’deki Anayasa değişikliğinden sonra CBK’ler ile oluşturulan yeni yapılanmada Cumhurbaşkanlığı ile bakanlıkların ayrı kamu tüzelkişiliğine sahip bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları arasındaki ilişkiyi göstermekte; bunlar arasında idari vesayet değil, hiyerarşiye benzer bir denetim ilişkisinin kurulduğunu ve bunlara Cumhurbaşkanı veya bakanların emir ve talimat verebildiklerini ifade etmektedir. Ulusoy, s. 213 vd.

⁴³ Dan. 8. D., E. 2003/3309, K. 2004/1912, T. 21.04.2004, (ET: 18.09.2025, Kazancı.)

⁴⁴ “*... hiyerarşi içinde alt kademede yer alan görevlilerin yükümlülüklerini, amir konumunda olan görevlilerin emir ve talimatı altında yerine getireceği açıktır. Bu yönüyle hiyerarşi, astlar ile üst kademedeki amirler arasındaki emir ve talimat ilişkisini de içermektedir (AYM, E. 2018/123, K. 2022/138, 9/11/2022, §§ 354, 355).*” AYM., E. 2023/63, K. 2024/15, T. 23.01.2024.

⁴⁵ Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya, Cemil. *Türk İdare Hukuku*, Seçkin Yayınları, 18. Baskı, Ankara, 2024, s. 209 vd. Günay da hiyerarşi yetkisinin kapsamını şöyle sıralamaktadır: 1) astın memuriyet durumuna ilişkin işlemler yapma, 2) asta emir verme, 3) astın işlemlerini denetleme yetkisi. Günay, s. 82 vd.

⁴⁶ Dan. 8. D., E. 2002/1831, K. 2003/1942, T. 29.04.2003, (ET: 20.12.2009, DBB.)

⁴⁷ Dan. 8. D., E. 2002/1831, K. 2003/1942, T. 29.04.2003, (ET: 20.12.2009, DBB.)

kuruluşlarla akademik veya özlük ilişkilerini, hiyerarşik ilişki olarak nitelemek olanağı bulunmamaktadır. Çünkü ayrı ayrı kamu tüzel kişisi olan üniversite ile yükseköğretim kurulu arasındaki ilişki, orta öğretime dayalı olan ve özenle yaklaşılacak yükseköğretim evresinin kendine özgü yapılanmasıdır. Değinen yapılanma ile, yükseköğretim kurumları arasında eş güdüm sağlanmakta, anayasal ilkeler doğrultusunda yükseköğretimden beklenenlerin ülke genelinde yerine getirilmesi amaçlanmaktadır. Kaldı ki öğretim elemanlarını, idari personeli atayan, yurt içi ve yurt dışında görevlendiren; öğretimle ilgili yasal görevleri yürüten ve çoğunlukla yükseköğretim kurulu onayına bağlı tutulmayan işlemler yapan üniversitenin, üst kuruluşuyla hiyerarşik ilişki içinde olduğu savunulamaz.” Yine Danıştay’a göre⁴⁸ “... hiyerarşik yetki bir kamu tüzel kişisine kendi içinde bütünlüğü sağlamaya yönelik olarak tanınmış bir yetkidir. / Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı ile kamu tüzel kişiliğine sahip olan davacı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğü arasında hiyerarşik ilişki bulunmadığı açıktır.”

Yapılan bu açıklamaları somut olay özelinde değerlendirmeden önce, ÜAK’ın aday hakkında soruşturma yapılması ve disiplin cezası tesis edilmesi istemli yazısında geçen ifadelerle tekrar bakmak gerekmektedir:

“... Doçentlik sınavına başvuruda bulunan adaylar hakkındaki etik ihlal iddialarını inceleme yetkisi Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına aittir. ... **etik ihlalde bulunduğu**na karar verilmiş olup bu karar doğrultusunda doçentlik başvurusu iptal edilmiştir. ... **doçent adaylarının etik ihlal iddiaları hakkında karar verme yetkisi gerek Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Ve Yayın Etiği Yönergesi, Üniversitelerarası Kurul Etik Yönergesi, gerekse de Doçentlik Yönetmeliği çerçevesinde Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına ait olduğundan Yükseköğretim kurumlarının bu konuda yeniden inceleme ve karar verme yetkisi bulunmamaktadır.** Başkanlığımızca etik ceza alan adayların disiplin cezaları için Üniversitelere gönderilen dosyaları hakkında yanlış ve farklı uygulamalar ile karşılaşmıştır. Bu nedenle adı geçen hakkında yeniden etik inceleme yapılmaksızın Başkanlığımız Etik Komisyonunca tespit edilen (jüri raporları/Bilirkişi uzman raporlar/Etik Komisyon kararı) etik ihlalin karşılığı olan 2547 sayılı kanunun 53. Maddesinde öngörülen disiplin cezalarının uygulanarak gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.”

İki ayrı kamu tüzel kişisi arasındaki ilişki hiyerarşi olmayıp; aşağıda açıklanacağı üzere idari vesayet benzeri bir ilişkidir. Bu nedenle kanunla açıkça düzenlenmedikçe, hiyerarşiden kaynaklanan yetkilerin (örneğin disiplin yetkisi) üniversite ile ÜAK arasındaki ilişkide varlığından söz edilemez. Yazıda yönetmelik ve yönergelere atıf yapılmış olup bu konuda bir kanun hükmü ise bulunmamaktadır. Bu açıdan ÜAK’ın, kadrosu başka bir kamu tüzel kişisinde bulunan kamu görevlisine disiplin cezası tesis etmesi mümkün değildir.

ÜAK’ın üniversiteye gönderdiği yazı bir emir ve talimat olarak da değerlendirilebilir. Kamu hizmetinin yerine getirilmesinden sorumluluk üste ait olduğu için üst, hizmetin nasıl yerine getirilmesi gerektiği konusunda (ast tarafından tesis edilecek işlemin nasıl tesis edilmesi gerektiği konusunda)⁴⁹ asta emir ve talimat verme yetkisine sahiptir. Bu yetki sebebiyle ast yetkisini sadece

⁴⁸ Dan. 8. D., E. 2003/3309, K. 2004/1912, T. 21.04.2004, (ET: 11.10.2020, DBB.)

⁴⁹ Günday, s. 83.

kanunda öngörülen biçimde değil, aynı zamanda amirinin görüşleri doğrultusunda kullanır⁵⁰. Anayasa'nın 137. maddesinde öngörülen “kanunsuz emir” hali hariç, ast bu emri yerine getirmekle yükümlüdür⁵¹.

Ancak emir ve talimat verme yetkisi de hiyerarşi için geçerli bir yetkidir. Somut olayda ÜAK ile üniversite arasındaki ilişki idari vesayet benzeri bir ilişki olup ÜAK'ın üniversiteye emir ve talimat vermesi bu yönde açık kanuni bir düzenlemenin varlığına bağlıdır. Diğer bir ifade ile yerinden yönetimlerin özerkliği ile bağdaşmayacağı ve özerkliğin tanımı olan karar almak ve uygulamak yetkisini de ortadan kaldıracacağı için, kural olarak idari vesayette emir ve talimat verme yetkisinin varlığından bahsedilemez⁵². Nitekim aksi yönde uygulamalar da olmakla birlikte ÜAK'ın bu kesin ifadelerine rağmen bir kısım üniversite bu talebe uymayıp bir soruşturma açarak gerekli inceleme ve değerlendirmeyi yeniden yaptıktan sonra bir sonuca varmaktadır.

Son olarak, idari işlemler arasındaki hiyerarşide öncelikle organik ölçütten yararlanılabilir. Buna göre, üstte yer alan idari makamın işlemi alt sıradaki idari makamın işleminden üstündür⁵³. Bu noktada 2547 sayılı Kanun ÜAK'ın, üst kuruluş olduğunu ifade ettiği için geniş anlamda üniversiteden üst bir konumda olduğu söylenebilir. Ancak organik ölçütten önce bakılması gereken, işlemler arasındaki hiyerarşinin bir üst normda belirlenmiş olup olmadığıdır⁵⁴. Anayasa'nın 124. maddesi “Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.” hükmünü havi olup kanunlar normlar hiyerarşisi uyarınca, idarenin düzenleyici ve her türlü birel işleminden üstte yer alır. 2547 sayılı Kanun etik ihlal halinde disiplin sürecinin nasıl işletileceğini, kimin yetkili olduğunu açıkça ortaya koymuştur (m. 53). Dahası somut uyuşmazlıkta ÜAK'ın kararı adaya yönelik birel işlem niteliğindedir. Birel işlemlerin herhalde kanunlara ve düzenleyici işlemlere tabi olması, eşitlik ve hukuki güvenlik ilkelerinin bir gereğidir⁵⁵.

2. İdari Vesayet Yetkisi

Devlet dışındaki diğer kamu tüzelkişileri (yerinden yönetimler), mahalli idareler ve kamu kurumları olmak üzere ikiye ayrılır⁵⁶, üniversiteler bu ayrımda kamu kurumları arasında yer alır⁵⁷. Üniversiteler idari teşkilatın bir parçası olmakla devletin gözetim ve denetim yetkisinin dışında

⁵⁰ “... yasal düzenlemelerin anlam ve kapsamı konusunda her kamu görevlisinin bir anlayışı ve yorumu bulunmakla beraber, üstün emri bu noktada astın kendi anlayışından hukuksal açıdan daha etkili olmakta ve uyulması gereken bir bağlayıcı nitelik taşımaktadır. Bu emir ve yönlendirme somut ve bireysel buyruklar şeklinde olabileceği gibi, genel emir, direktif, yönerge, ilke kararı ve benzeri gibi tüm örgüt ve görevlilere yönelmiş nesnel nitelikli işlemlerle de olabilir.” Özey 1986, s. 71.

⁵¹ Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya, Cemil., s. 210.

⁵² Gözler s. 294.

⁵³ Üstünlük, “gerçek anlamda hiyerarşik üstü değil, geniş anlamda bir üstünlüğü ifade eder.” Bu açıdan, idari vesayet makamı da vesayet denetimine tabi makamın üstüdür. Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya, Cemil., s. 98.

⁵⁴ Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya, Cemil., s. 98.

⁵⁵ Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya, Cemil., s. 99.

⁵⁶ “Bilindiği gibi yerinden yönetim kuruluşları; il idaresi, belediye ve köy gibi mahalli kuruluşlarla; Anayasa'ya göre özerk veya tarafsız kuruluşlar olan üniversiteler ve radyo ve televizyon idaresi gibi hizmet bakımından merkeze bağlı olmayan kamu kurumları olarak ikiye ayrılmaktadır.” AYM., E. 1976/1, K. 1976/28, T. 25.05.1976.

⁵⁷ “... üniversiteler, Anayasa'nın yürütme bölümünün, idare kesiminde yer alan; kuruluş ve görevleriyle bir bütün olan idarenin bünyesinde özerk bir hizmet ademi merkeziyet kuruluşudur.” AYM., E. 1976/1, K. 1976/28, T. 25.05.1976.

değildir. Nitekim Anayasa madde 130'da üniversitelerin devletin gözetimi ve denetimi altında oldukları ve bu gözetim ve denetim hakkının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır (m. 130/5 ve 9).

İdari vesayet, merkezi idare ile yerinden yönetimler (esasen mahalli idareler) arasındaki bütünleşmeyi sağlayan; kopmayı önleyen bir araçtır⁵⁸. Bu yetki sınırlı bir denetim yetkisi olup kanunun açık hükmüne dayanması zorunluluğu onun en belirgin özelliğidir⁵⁹. Nitekim Anayasa m. 127'de merkezi idarenin, mahalli idareler üzerinde, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu hükme bağlanmıştır.

Anayasa'nın 127. maddesi uyarınca "*Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, idari vesayet yetkisine sahiptir.*" Anayasa'nın açık hükmü idari vesayet yetkisinin sadece mahalli idareler (yer bakımından yerinden yönetimler) üzerinde kullanılabileceğini öngördüğünden, merkezden yönetimin kamu kurumları (hizmet bakımından yerinden yönetim kuruluşları) üzerinde kullanabildiği denetim yetkisinin ne olduğunun ortaya konması gerekmektedir.

Merkezi idarenin, kamu kurumları üzerindeki denetim yetkisi için mevzuatta özel bir niteleme yapılmamıştır. Ancak Anayasa'nın 123. maddesinin ilk fıkrasında yer alan "*İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.*" şeklindeki hüküm, bunlar arasında da bir denetim ilişkisinin varlığını zorunlu kılar.

Merkezden yönetimin kamu kurumları üzerinde sahip olduğu denetim yetkisi, mahalli idareler üzerindeki idari vesayet yetkisinin usulüne tabi kılındığı ve idari vesayet araçları ile kullanıldığı için "idari vesayet" olarak değerlendirilmektedir⁶⁰. Ancak Anayasa'nın açık hükmü karşısında merkezden yönetim ile kamu kurumları arasındaki ilişkinin idari vesayet olarak değil idari vesayet benzeri bir yetki olarak adlandırılması gerekir.

İdari vesayet başlangıçta merkezden yönetim ile yerel yönetimler arasındaki denetim ilişkisi olarak kabul edilirken, zamanla biri yasal olarak merkez kabul edilen, yasanın öngördüğü esas ve usullere bağlı kalınarak iki ayrı kamu tüzelkişiliğine sahip idare arasında bir ilişki olarak kabul edilmeye başlanmıştır⁶¹. Bu açıdan devlet dışındaki iki ayrı kamu tüzelkişisi arasındaki ilişkinin idari vesayet olup olmadığı cevaplandırılması gereken bir sorudur. Özay, merkezi idare dışında iki ayrı kamu tüzelkişisi arasındaki (örneğin büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri veya Türkiye Barolar Birliği ile barolar) ilişkinin idari vesayetin alt başlığı olacak şekilde "dış idari denetim" olarak ifade edilebileceği görüşündedir⁶². Dış idari denetimi bir tür idari vesayet olarak değerlendiren yazar, dış idari denetimin ne hiyerarşi ne de "alışılmış türde bir idari vesayet" denetimi olduğunu ifade

⁵⁸ AYM., E. 2018/15, K. 2018/78, T. 05.07.2018; AYM., E. 2022/142, K. 2023/32, T. 16.02.2023; AYM., E. 2024/106, K. 2024/224, T. 25.12.2024; AYM., E. 2008/27, K. 2010/29, T. 04.02.2010. Dan. 13. D., E. 2017/1833, K. 2018/75, T. 08.01.2018, DD, Y. 2018, S. 148, s. 223.

⁵⁹ Gözler, s. 199. Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya, Cemil., s. 221.

⁶⁰ Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya, Cemil., s. 216.

⁶¹ Özay 1986, s. 82 vd. Günday, s. 85 vd. Ulusoy da idari vesayeti "*bir kamu tüzel kişisinin kendisine göre daha "merkezdeki" başka bir kamu tüzel kişisi tarafından denetlenmesi*" olarak tarif etmektedir. Ulusoy, s. 143.

⁶² "Bu yeni türe "dış idari denetim" denebilmesinin nedeni, iki ayrı tüzelkişilikten merkez konumundakinin diğerini denetimi, yani denetlenenin dıştan olmasıdır. Böylece kolluk alanındakiler dışında her zaman aynı tüzelkişiliğin içinde cereyan eden genel "idari denetim" ile olası bir kavram karşılığını önlemek mümkündür." Özay 2004, s. 173, dip. 323.

etmektedir⁶³.

Gözler'e göre ise kamu kurumlarının her birinin kendine ait tüzelkişiliği olduğu için bunlar arasında idari vesayet olmaz. Bunlar arasındaki yetki çatışmasının hiyerarşi veya idari vesayet kurallarına göre değil, konu bakımından yetki kurallarına göre çözümlenmesi gerekir⁶⁴.

Ayrı kamu tüzelkişiliklerine sahip olduklarından iki kamu kurumu arasında idari vesayet ilişkisi olamaz. Bu iki kurum arasındaki ilişki idari vesayet benzeri bir ilişki olabilir. Bu ilişkide belirleyici olan ise kanun koyucunun iradesidir. Ancak herhalde Anayasa Mahkemesi'nin, kanunu özerklik ilkesi açısından değerlendirme hakkı saklıdır. Danıştay ve Anayasa Mahkemesi de yerel yönetimlerin birbirleri üzerinde vesayet yetkisi bulunmadığını ifade etmektedir⁶⁵.

"Dış idari denetim" veya "idari vesayet benzeri denetim", bu kavramlardan hangisi kullanılırsa kullanılsın ikisi de idari vesayetle benzer özellikler göstermekte olup ikisi için de yetkinin kanunda açıkça düzenlenmiş olması, olmazsa olmaz bir şarttır. Zira ancak bu sayede ayrı bir kamu tüzelkişiliğini haiz kurumun özerkliği korunabilir.

2547 sayılı Kanun'da ÜAK'a üniversitelerle ilgili çeşitli yetkiler verilmiştir⁶⁶. ÜAK'a verilen bu görev ve yetkiler arasında ise üniversitede çalışan öğretim elemanlarına disiplin açısından müdahale edebilme yetkisi veren bir hüküm yer almamaktadır. Bu açıdan somut olayda ÜAK ile üniversite arasındaki ilişki idari vesayet yetkisi olarak nitelendirilse dahi sonuç değişmeyecek; disiplin cezası konusunda tek yetkili öğretim elemanın görev yaptığı üniversite olacaktır.

B. Kanunilik İlkesi Açısından

Anayasa'nın 130/9. maddesinde "*öğretim elemanlarının disiplin ve ceza işleri, ... kanunla düzenlenir.*" hükmü yer almaktadır. Esasen bu hüküm Anayasa'nın 128/2. fıkrasında düzenlenen "*Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.*" şeklindeki hükmün özel olarak öğretim elemanları yönünden yinelenmiş halidir⁶⁷. Anayasa koyucu

⁶³ "Hiyerarşi ilişkisinde de bir "denetim" söz konusu olduğundan aralarında ast-üst ilişkisi bulunmayan tüzelkişiler, örneğin barolar ile TBB ve ilçe belediyesi ile büyükşehir belediyesi arasındaki idari denetim "dış"tan olmaktadır." Özyay 2004, s. 174 ve 176, dip. 331.

⁶⁴ Gözler, s. 269.

⁶⁵ Dan. 8. D., E. 2001/3979, K. 2002/2583, T. 07.05.2002, "İdari vesayet mahalli idareler üzerinde merkezi idareye tanınan bir yetki olduğuna göre bir mahalli idare olan büyükşehir belediyesine tanınan bu yetkinin vesayet içerisinde değerlendirilmesi mümkün değildir." AYM., E. 2004/79, K. 2007/6, T. 25.01.2007.

⁶⁶ Bu yetkilere istinaden ÜAK'ın üniversitelerin sahip olması gereken özerkliği sınırlamaya yönelik, üniversiteleri "düzene ve katı bir disipline sokmak üzere tasarlanmış" vesayet yapılanması olduğu ifade edilmiştir. Özbudun, Ergun. Türkiye'de Demokratikleşme Süreci, Anayasa Yapımı ve Anayasa Yargısı, 1. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2014, s. 84.

⁶⁷ "Anayasa'nın 117. maddesiyle ve bir bakıma genel olarak memurlar için getirilmiş olan ilke, bu düşünce ile Anayasa'nın 120. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan, Özel hükümle Öğretim üyeleri yönünden ve değişik bir biçimde yinelenmiş olmaktadır. Bu hükme göre, üniversitelerin kuruluş ve işleyişleri deyimi kapsamına dahil olan kadroların ve bu kadrolara bağlı görev, yetki ve sorumlulukların, akademik personelin nitelikleri, ödev ve yetkilerinin, hakları ve yükümleri ile, aylıklarının ve ödeneklerinin, haklarında uygulanacak disiplin cezaları ile öteki özlük işlerinin yasa ile düzenlenmesi anayasal bir zorunluk olarak ortaya çıkmaktadır. ... Anayasa'nın 120. maddesinin üçüncü fıkrasında Orta Doğu Teknik Üniversitesinin, kendisi tarafından seçilmemiş olan organlar eliyle yönetilebileceği yolundaki ayrık hüküm, Mütevelli Heyetine, kanun konusu olan hususları düzenleme yetkisi veremez. Anayasa Mahkemesince de kabul edildiği

üniversitelerin özerkliği ve öğretim elemanlarının bilimsel özgürlüğünü sağlamak amacıyla ayrıca böyle bir hüküm sevk etmiştir.

Aktarılan bu hükümler ile Anayasa'nın 38. maddesinde düzenlenen suç ve cezaların kanuniliği ilkesinin yargı kararları uyarınca disiplin suç ve cezalarını da kapsadığı birlikte değerlendirildiğinde, kamu görevlisi olan bir öğretim elemanı hakkında bir disiplin soruşturması yürütülüp hakkında disiplin cezası verilebilmesi için kanuni dayanak gerekir. Nitekim yine yetkili disiplin amiri veya kurulunun da kanunda belirlenmiş olması gerekmektedir.

Mevzuata bakıldığında, kanun koyucunun yükseköğretim üst kuruluşlarına üniversiteler üzerinde bir kısım disiplin yetkileri tanımış olduğu görülmektedir. Örneğin Anayasa madde 130/7 *"Üniversite yönetim ve denetim organları ile öğretim elemanları; Yükseköğretim Kurulunun veya üniversitelerin yetkili organlarının dışında kalan makamlarca her ne suretle olursa olsun görevlerinden uzaklaştırılmazlar."* hükmünü havi iken 2547 sayılı Kanun madde 7'de YÖK'e *"Rektörlerin disiplin işlemlerini kovuşturmak ve karara bağlamak, öğretim elemanlarından bu Kanunda öngörülen görevleri yerine getirmekte yetersizliği görülenler ile bu Kanunla belirlenen yükseköğretimin amaç, ana ilkeleri ve öngördüğü düzene aykırı harekette bulunanları rektörün önerisi üzerine veya doğrudan, normal usulüne göre, yükseköğretim kurumları ile ilişkilerini kesmek"* görev ve yetkileri verilmiştir. YÖK'e bağlı bir birim olan⁶⁸ Yükseköğretim Denetleme Kurulu da Kanun'un 9. maddesi uyarınca *"a) Yükseköğretim kurumlarında, eğitim - öğretim ve diğer faaliyetlerin bu Kanunda belirtilen amaca ve ana ilkelere uygunluğunu Yükseköğretim Kurulunca hazırlanacak esaslara göre ve onun adına denetlemek"* ve *"b) Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından bu Kanunun 53 üncü maddesine göre istenen soruşturmaları yapmak"* görev ve yetkilerine sahiptir.

Somut olay özelinde mevzuatta, ÜAK'ın yaptığı inceleme sonucunda üniversiteyi öğretim elemanına ceza vermesi için zorlayacak bir hükme yer verilmediği görülmektedir. Nitekim Doçentlik Yönetmeliğinin 7/8. fıkrasında *"İnceleme neticesinde etik ihlalde bulunduğu tespit edilen adayla ilgili karar, gerekli disiplin ve diğer idarî işlemlerin başlatılması amacıyla bilgi ve gereği için adayın bağlı olduğu kuruma ve gerekli görülen hallerde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir."* hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa'nın 130/9. fıkrasına istinaden 2547 sayılı Kanun'un 53. maddesinde disiplin suç ve cezaları ile disiplin amirleri düzenlenmiş olup buna göre rektör, üniversitenin; dekan ise fakültenin disiplin amiridir. Bunun dışında ne bu maddede ne de ÜAK'ın düzenlendiği 11 ve doçentliğin düzenlendiği 24. maddede etik ihlal fiilleri ile ilgili olarak ÜAK'a verilmiş bir yetki bulunmaktadır.

Bunun yanında somut olayda yedek jüri üyesinin etik ihlal iddiası Yönerge'nin 4/2. maddesinin (j) bendinde düzenlenen *"Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel*

gibi, yönetim yetkisinin özünde, görevlileri atama, disiplin cezası verme, ya da görevden çıkarma yetkileri de vardır. Ancak bu yetki, görevlilerin atanacağı statüyü, disiplin suçu ve cezası ihdas etme ve görevden çıkarma koşullarını saptama yetkisini içermez." AYM., E. 1976/1, K. 1976/28, T. 25.05.1976.

⁶⁸ 2547 s. Kanun m. 8/a: "Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim altında bulunduran, Yükseköğretim Kuruluna bağlı bir kuruluştur."

araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak” fiili iken komisyonun kararında adayın işlediğini iddia ettiği fiil, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi’nin 4/2. maddenin (1) bendinde düzenlenen *“Başvuru dosyasında mevcut olmayan bir dergiyi mevcut yahut indekslerde taranmayan bir dergiyi taranıyor gibi göstererek, ya da hakemli olmayan bir dergiyi hakemli olarak belirterek yayın yapmak”* fiilidir. 2547 sayılı Kanun m. 53/3-k’da *“Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak.”* şeklinde bir disiplin suçu düzenlenmişken *“Başvuru dosyasında mevcut olmayan bir dergiyi mevcut yahut indekslerde taranmayan bir dergiyi taranıyor gibi göstererek, ya da hakemli olmayan bir dergiyi hakemli olarak belirterek yayın yapmak”* şeklinde bir disiplin suçu düzenlenmemiştir. Bu açıdan adayın kadrosunun bulunduğu üniversite ÜAK’ın kararına uymak istese dahi uyamayacaktır. Zira kanunilik ilkesinin bir görünümü olan tipiklik şartı uyarınca böyle bir disiplin suçu düzenlenmemiş olduğundan, bir disiplin cezası verilmesi de mümkün değildir.

Bu noktada ÜAK’ın inceleme konusu yazısı ancak disipline ilişkin bir ihbar yazısı olarak değerlendirilebilir. Bu ihbarı alan üniversitenin ise kendi mevzuatı uyarınca gerekli inceleme ve/veya soruşturmayı başlatması ve soruşturma sonucunda ilgili hakkında bir disiplin cezası uygulayıp uygulamamaya karar vermesi gerekir. Nitekim Anayasa Mahkemesi de bir kararında aynı hususu vurgulamıştır⁶⁹: *“(b) Birinci fıkranın (b) bendi disiplin işlemlerine ilişkindir. Bu bent ayrı nitelikte iki hükmü içermektedir. Bunlardan biri, Üniversite veya üniversiteye bağlı olmayan fakültelerde görevli kişiler hakkında disiplin veya ceza kovuşturması yapılmasını yetkili makamlardan isteme yetkisini Denetleme Kuruluna vermektedir. Yetkili organlar tarafından bu konuda bir karar verilmiş olsa bile, bu karara karşı Denetleme Kurulunun Üniversiteler arası Kurula itiraz edebilme hakkı tanınmıştır. / Görülüyor ki, bu hükümle Denetleme Kuruluna, üniversite yönetim işleri için bir müdahale hakkı tanınmış değildir. Şayet üniversitede görev alan kişilerin disiplin ve ceza kovuşturmasını gerektiren eylemleri öğrenilirse, Kurul bunun üniversite yetkili organlarından incelenmesini isteyebilecek, hatta işi itiraz yolu ile Üniversitelerarası Kurula getirebilecektir. Karar verme yetkisi tamamen Üniversite organlarına ait bir haktır. ... Böyle olunca, ortada, üniversite dışı bir kuruluş olduğunda kuşku olmayan Denetleme Kurulunun üniversite yönetimine katıldığından ve hele öğretim üyeleri hakkındaki disiplin işlerinde esasa etkili karar verme yetkisi bulunduğundan söz edilemez. Üniversite yetkili organı katında kurulca bu konuda bir öneride bulunma hakkının tanınması, Anayasa’nın 120. maddesinde belirlenen yönetim özerkliği ilkesini bozmaz.”* Danıştay’a göre de kamu gücüne dayanan disiplin yetkisi yasalarda belirtilen kurallar ve yargı içtihatları ile oluşturulan disiplin hukuku ilkelerine uygun olarak, mevzuatın belirlediği kişi ve makamlar tarafından kullanılabilir. Zira kamu görevlisinin yürüttüğü kamu hizmeti ile olan bağı nedeniyle bağlı bulunduğu kamu tüzelkişiliğine karşı sorumlu olması esastır⁷⁰.

C. Üniversite Özerkliği Açısından

⁶⁹ AYM., E. 1973/37, K. 1975/22, T. 25.02.1975.

⁷⁰ “... bilimsel araştırmalar ve yayımlar yapmak öğretim üyeliği mesleğinin asli görevleri arasında bulunduğu ve görevin meslek etiğine aykırı biçimde yapılması da açıkça disiplin suçu olarak tanımlandığına göre üniversite ... mesleği ile ilgili olarak yaptığı yayının Üniversite Yayın Yönetmeliğine mi, Üniversitelerarası Kurulun belirlediği esaslara mı tabi olacağının, belirlenen şartlara uygunluğunun ve yayın etiğine aykırı davranışının olup olmadığının, yükseköğretim mevzuatında belirtilen yetkili kurul ve kişilerce koğuşturulup karara bağlanması gerekmektedir.” Dan. 8. D., E. 2003/5850, K. 2004/4461, T. 12.03.2004, (ET: 01.12.2025, Kazancı.)

Anayasa madde 130/1’de üniversitelerin **kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe** sahip oldukları ifade edilmekte, 130/4’de ise “*Üniversiteler ile öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe her türlü bilimsel araştırma ve yayında bulunabilirler.*” hükmü yer almaktadır. Aktarılan hükümlerden, Anayasanın üniversitelere bilimsel özerklik; akademik personele ise akademik özgürlük tanıdığı anlaşılmaktadır⁷¹. Esasen üniversite özerkliği, bilimsel özgürlüğün kurumsal garantisi, hukuki aracıdır⁷².

Özerklik, kamu kurumunun sunduğu hizmete tanınır. Kanun koyucu ya da Cumhurbaşkanı “*bir kamu hizmetini, taşıdığı özellikleri ve teknik yapı ve gereksinimleri nedeniyle merkezi idarede bırakmayarak ayrı bir kamu tüzel kişiliği kurmak suretiyle yerine getirir.*”⁷³ Üniversitelerin yerine getirdiği hizmet nedeniyle diğer kamu kurumlarından daha özerk olmaları gerekmele⁷⁴ birlikte, üniversiteler için özerklik kavramı daima en tartışmalı konulardan biri olmuştur⁷⁵.

Anayasa Mahkemesine göre özerklik⁷⁶, “*kişi ve kuruluşların kanunla belirlenen sınırlar içinde kalmak şartıyla kendi faaliyetlerine ilişkin kararları alma ve uygulama konusunda gerekli yetkiyle donatılmış olması anlamına gelmektedir. Bu, aynı zamanda kurumların dış etkilere karşı korunmasını ifade eder. Kamu kuruluşlarına özerklik tanınmasının nedeni faaliyetlerini hizmetin gereklerine ve kamu yararına uygun bir şekilde sürdürmelerini güvence altına almaktır (AYM, E.2019/112, K.2020/35, 25/6/2020, § 31)*”. Literatürde ise özerklik, “*yürütülebilir işlemler yapıp bunları uygulama*”⁷⁷ veya “*yerinden yönetimlerin belli alanlarda veya konularda kanunla kendilerine tanınan oranda sahip oldukları hareket serbestisi*”, “*kanunla belirlenen derecede hiçbir makamdan izin ve onay almadan karar alabilmek ve bu kararları uygulamak yetkisi*” olarak tanımlanmaktadır⁷⁸.

Anayasa Mahkemesi özerkliğin kurumdan kuruma değişebileceği görüşündedir: “*kurumların özerkliğinin hangi unsurları içermesi gerektiği, hangi hallerde bir kurumun özerk sayılabileceği gibi soruların Anayasa’da herhangi bir cevabı olmadığı gibi, ilgili yasalarda da her duruma uyan genel ve tek bir özerklik tanımlamasının bulunmadığı görülmektedir. ... özerklik dereceleri vs. bakımından birbirinden farklı iki kategoriye oluşturan mahalli idareler ile hizmet yerinden yönetim kuruluşlarının*

⁷¹ Akademik özgürlük, öğretim elemanlarının bilim özgürlüğüdür. Anayasa Mahkemesi de bilimsel özgürlüğün gerçek kişilere yönelik olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: “*Anayasa’nın 120. maddesi, üniversiteler arasında hiçbir ayırım yapmadan üniversite öğretim üyelerinin tümüne belirli haklar ve yetkiler tanımıştır. Bilimsel özgürlük, serbestçe araştırmada ve yayında bulunabilme, öğrenim ve öğretimi özgürlük ve güvence içinde sürdürebilme hak ve yetkileri bunlara örnek olarak gösterilebilir.*” AYM., E. 1976/1, K. 1976/28, T. 25.05.1976.

⁷² Azrak, A. Ülkü. “Devlet ve Üniversite”, *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C. 9, S. 1-3, 1988, s. 25.

⁷³ Yıldırım, s. 39.

⁷⁴ Duran, s. 217.

⁷⁵ Bingöl, s. 51. Örneğin YÖK ile üniversiteler arasındaki ilişkinin üniversitelerin sahip olması gereken özerkliği zedelediği ifade edilmektedir. Gözler, s. 305. Benzer şekilde YÖK’ün üniversiteler üzerinde atama, görevden alma, denetim gibi idari vesayet yetkisi niteliğinde yetkileri bulunduğu hatta bu yetkilerin aradaki ilişkiyi hiyerarşi ilişkisine yaklaştırdığı da savunulmaktadır. Yayla, s. 380.

⁷⁶ AYM., E. 2023/67, K. 2024/175, T. 17.10.2024. Ayrıca bkz. AYM., E. 2008/72, K. 2011/59, T. 30.03.2011. “*Özerk olan bir kuruluşun, yasayla çizilen sınırlar içerisinde kalmak koşuluyla kendi davranışlarına egemen olacak kuralları da yine kendisinin düzenlemesi gerekir.*” AYM., E. 1990/2, K. 1990/10, T. 30.05.1990. Aynı yönde: AYM., E. 1965/32, K. 1966/3, T. 04.02.1966.

⁷⁷ Özay 1986, s. 83.

⁷⁸ Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya Cemil., s. 184. Azrak ise özerkliği, bir idarenin kendi faaliyet ve organlarını hukuk kuralları ile serbestçe düzenleme yetkisi olarak tanımlamaktadır. Azrak, s. 24.

aynı kapsamda değerlendirilmesi isabetli değildir. ... Bu itibarla, (bir kamu kurumunun) özerkliğinin hangi unsurları içereceği, ... üyelerinin ve Başkanının hangi yöntemle göreve getirileceği ve bu süreçlerde vesayet makamına hangi yetkilerin tanınacağı hususlarında yasa koyucunun takdir yetkisinin bulunduğu kabulü gerekir.”⁷⁹ Yüksek Mahkemenin de ifade ettiği gibi kamu kurumlarının özerkliği, kurumların gördükleri hizmetin niteliğine göre genişleyip, daralabilir. Ancak üniversitelere özerklik, mümkün olan en geniş ölçüde tanınmalıdır⁸⁰. Zira gerçek bir serbesti içinde ve özgürce yürütülemeyen yükseköğretim kamu hizmetinde ilerleme ve fayda sağlanamaz⁸¹. Anayasa koyucu da üniversiteleri ayrıca düzenlemiş olmakla, üniversite özerkliğinin gerekli ve önemli olduğunu ortaya koymuş ancak yaptığı düzenlemeler ile bu özerkliği işlevsiz, en azından yetersiz bırakmıştır.

Özerklik, kamu kurumlarının işleyişine merkezi idarenin ya da bir diğer kamu tüzelkişisinin müdahale edebilmesine engel olmaz. Mahalli idarelerin aksine kamu kurumları üzerinde kullanılacak olan denetim yetkisine ilişkin olarak Anayasa’da açık bir hüküm yoktur. Bu açıdan kamu kurumları üzerinde sahip olunabilecek denetim yetkisi kurumdan kuruma değişebilir⁸². Ancak her koşulda kamu kurumlarının kamu tüzelkişiliği olmaları nedeniyle sahip oldukları özerkliğin kullanılmasını engellemeyecek nitelikte yetkilerin denetim makamına tanınmış olması gerekir. Ayrıca üniversiteler gibi özel olarak bilimsel özerkliğe de vurgu yapılmışsa, kanun koyucunun bunu da gözetmesi gerekir. Anayasa Mahkemesine göre denetimin sağlanacağı vesayet aracının seçimi konusunda kanun koyucunun belli ölçüde takdir yetkisi bulunmakla birlikte, bu yetki sınırsız olmayıp Anayasa’nın diğer hükümlerinin ve bu arada üniversitelerin özerkliğinin göz önünde bulundurulması ve özerkliği anlamsız hale getirecek düzenlemelerden kaçınılması gerekir.⁸³

Literatürde özerkliğin idari⁸⁴, mali veya bunlara ilave olarak örneğin üniversiteler için bilimsel nitelikte olabileceği ifade edilmektedir⁸⁵. Gözler de özerkliğin kuruluşun karar organları, personeli, mal varlığı ve bütçesi bakımından geçerli olduğunu ifade etmektedir⁸⁶.

Üniversite denince, ülkemizde akla hemen özerklik kavramı gelir⁸⁷. Üniversite özerkliği, “üniversitelerin kendi mensupları arasından seçtikleri temsilciler eliyle yönetilmeleri” olarak tanımlanmış⁸⁸ olmakla birlikte, bu tanım özerkliğin sadece bir kısmını ele aldığı için yetersizdir. Esasen Anayasa’nın 130. maddesinde yer alan ve üniversitelerin bilimsel özerkliğe sahip olduğunu ifade eden hüküm dahi bu açıdan eleştiriye açıktır. Zira Anayasa’nın 27. maddesinde yer alan “Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü

⁷⁹ AYM., E. 2008/88, K. 2011/85, T. 02.06.2011. “özerkliğin sınırları ve vesayet yetkisinin kapsamı yasalarda farklı şekillerde düzenlenebilmektedir. Bu bağlamda özerkliğin derecelerinden söz edilmekte ve kimi kurumların göreceli olarak daha özerk, kimi kurumların ise oldukça sınırlı bir alanda özerk olduklarına vurgu yapılmaktadır.” AYM., E. 2008/88, K. 2011/85, T. 02.06.2011.

⁸⁰ Günday, s. 534; Duran, s. 217.

⁸¹ Yayla, s. 266.

⁸² Yıldırım, s. 306.

⁸³ AYM, E. 2022/142, K. 2023/32, T. 16.02.2023.

⁸⁴ Ulusoy idari özerkliği, kamu tüzelkişiliğine sahip olmak olarak değerlendirmektedir. Ulusoy, s. 243, dipnot 139.

⁸⁵ Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya Cemil., s.184.

⁸⁶ Gözler, s. 635.

⁸⁷ San, s. 150.

⁸⁸ Kamu Yönetimi Sözlüğü, 2. Baskı, TODAİE Yayınları, Ankara 2008, s. 247.

araştırma hakkına sahiptir.” hükmü zaten bilim özgürlüğü için bir koruma getirmekte olup; esas olan üniversitelere bilimsel özerklik yanında idari, mali ve personel özerkliğinin de tanınmasıdır. Bu açıdan Anayasa’da sadece bilimsel özerklikten bahsedilmesi, genel olarak üniversitelerin özerkliğinin sözde kalmasına neden olduğu eleştirilerine sebep olmaktadır⁸⁹. Nitekim 1961 Anayasası’nın 1971 Anayasa değişikliğinden önceki halinde “*Üniversiteler, bilimsel ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir.*” hükmüne yer verilmiştir (m. 120.) Anayasa Mahkemesi de eski tarihli bir kararında üniversiteler için idari özerklik ihtiyacına işaret etmiştir⁹⁰.

Anayasa Mahkemesine göre bilimsel özerklik; üniversite mensuplarının, idare, devlet veya hiçbir gerçek veya tüzelkişinin baskısı altında kalmadan sadece bilimsel ölçütler ve etik kurallar çerçevesinde eğitim, öğretim, araştırma ve yayın yapabilme olanaklarına sahip bulunmalarını⁹¹ veya toplumda hâkim olan düşünce ve kabuller doğrultusunda sonuçlara varmak gibi bir zorunluluk hissetmemelerini⁹² ifade eder. Bilimsel özerklik uyarınca bu olanaklardan yararlanmayı sağlayan bir düzen kurmak devletin görevidir⁹³. Devletin sahip olduğu denetim yetkisi ise üniversitede yapılan çalışmaları yönlendirme imkânı verecek şekilde kullanılamaz⁹⁴.

Üniversite özerkliği ile bilimsel özgürlüğün öğretim elemanları için görünümü olan “akademik özgürlük” de birbiriyle yakın ilişkili kavramlardır⁹⁵. Nitekim 1988 tarihli Lima Deklarasyonu’nda akademik özgürlükten en uygun şekilde yararlanmanın, yükseköğretim kurumlarının geniş bir özerkliğe sahip olmasına bağlı olduğu ifade edilmiştir⁹⁶. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) tarafından 1997 senesinde kabul edilen Tavsiye Kararında da, akademik özgürlükten uygun şekilde yararlanabilmek için yükseköğretim kurumlarının

⁸⁹ Kamu Yönetimi Sözlüğü, s. 248. Bulut, Nihat. “Bilim Özgürlüğü: İçeriği Ve Sınırlandırılması Sorunu”, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 9, S. 1-2, 2005, s. 37. Aynı yönde Kaboğlu, Ö. İbrahim. *Özgürlükler Hukuku*, Güncellenmiş 5. Baskı, AFA, İstanbul, 1993, s. 305. “*maddede özerklikten geniş anlamda, yani yönetsel özerkliği de kapsar biçimde değilde sırf bilimsel özerklik olarak sözedilmesinin nedeni üstünde durulduğunda, sözkonusu "bilimsel" deyimle özerkliğin sınırlandırılmasının ve bu yüksek öğretim kurumunun yönetsel özerkliğinin kaldırılması yoluyla onun bir bakanlığa bağlı tutulmasının amaçlandığı açıkça ortaya çıkmaktadır.*” AYM., E. 1978/47, K. 1978/57, T. 09.11.1978. Ancak Anayasa Mahkemesi sonraki tarihli bir kararında, Anayasa’dan idari özerklik kavramının çıkarılmış olmasının üniversitelerin özerkliğini olumsuz yönde etkilemeyeceği şeklinde anlaşılabilecek bir karar vermiştir: “*1961 Anayasası’nın 120. maddesinde üniversitelerin “bilimsel ve idari özerkliği” benimsenmişken, 1982 Anayasası’nın 130. maddesinde üniversitelerin sadece “bilimsel özerkliğe” sahip oldukları belirtilmiş ise de, bilimsel özerkliğin idari özerkliği de gerektirdiği ve bu iki ilkenin birbirini tamamladığı açıktır. Nitekim, Anayasa’nın 130. maddesinde üniversitelerin bilimsel özerkliğinin vurgulanmasının yanında üniversitelerin idari özerkliğini sağlamaya yönelik kimi güvencelere de yer verilmiştir.*” AYM., E. 2006/51, K. 2006/57, T. 04.05.2006.

⁹⁰ “*yönetim özerkliğinin yokluğu, üniversitenin bilimsel ve nesnel ölçülere göre öğretim yapmasını onu ister istemez siyasal güçlerin veya çevrelerinin etkisine açık tutup, eylemli olarak, engeller, başka deyimle, yönetim özerkliği bulunmayan yerde bilimsel özerklik dahi genellikle boş bir söz olur.*” AYM., E. 1969/52, K. 1972/21, T. 04.05.1972.

⁹¹ AYM., E. 2007/5, K. 2007/18, T. 07.02.2007.

⁹² AYM., E. 2006/51, K. 2006/57, T. 04.05.2006.

⁹³ AYM., E. 1990/2, K. 1990/10, T. 30.05.1990. Ayrıca bkz. AYM., E. 1965/32, K. 1966/3, T. 04.02.1966.

⁹⁴ AYM., E. 1991/21, K. 1992/42, T. 29.06.1992.

⁹⁵ Korkut, Hüseyin. “Üniversite Özerkliği”, 1993, <https://educationandscience.ted.org.tr/article/view/204>, s. 10, (ET: 20.11.2025). Lima Deklarasyonu’na göre akademik özgürlük, akademik topluluğun üyelerinin tek tek veya birlikte, araştırma, çalışma, tartışma, belgelendirme, üretme, yaratma, öğretme, ders anlatma ve yazma aracılığıyla bilginin aranmasında, geliştirilmesinde ve aktarılmasında özgür olmalarıdır (m. 1). World University Service. *The Lima Declaration On Academic Freedom And Autonomy Of Institutions of Higher Education*, <https://www.cesaer.org/content/7-administration/legal-affairs/values/lima-declaration.pdf>, (ET: 05.01.2026).

⁹⁶ The Lima Declaration, m. 18.

özerk olmaları gerektiği ifade edilmiştir⁹⁷. Bu açıdan özerklik, akademik özgürlüğün ön koşulu olup⁹⁸ özerklik sayesinde yükseköğretim kurumlarına ve bu kurumlarda çalışanlara verilen görevler gereği gibi yerine getirilebilir.

Literatürde üniversite özerkliği, üniversite organlarının, bilimsel faaliyetleri genel veya birel işlemlerle serbestçe düzenlemesi⁹⁹ veya üniversite mensuplarının kendi içlerinden seçtikleri kişilerden oluşan organlar aracılığı ile üniversiteyi yönetmeleri şeklinde tanımlanmaktadır¹⁰⁰. UNESCO'ya göre özerklik, yükseköğretim kurumlarının etkin kararlar alabilmek için sahip olmaları gereken özyönetim derecesidir¹⁰¹.

Üniversite özerkliğinin temeli, bilim ve sanat özgürlüğüdür¹⁰². Anayasa Mahkemesi, bu özgürlüğün Anayasa'nın 27. maddesinde güvence altına alındığını, bu güvencenin herkes için öngörülmüş olmakla birlikte yükseköğretim kurumlarında ifa edilen görevin kapsam ve niteliği gözetildiğinde, bilimsel özerklik temelinde görev yapan öğretim elemanlığı ile bilim ve sanat özgürlüğü arasında daha yakın bir ilişki bulunduğunu ifade etmektedir¹⁰³.

Üniversite özerkliği denince akla sadece bilimsel özerklik¹⁰⁴ değil, bunun yanında mali, idari, personel özerkliği gibi kavramların da gelmesi gerekir¹⁰⁵. Özerklik, yükseköğretim kurumlarının iç işleyişleri, bütçeleri, yönetimleri ile eğitim, araştırma ve diğer ilgili faaliyetleri hakkındaki politikalara ilişkin karar alırken, devletten ve toplumun diğer güç odaklarından bağımsızlığını ifade eder¹⁰⁶.

Özerkliğin akademik¹⁰⁷, mali¹⁰⁸, örgütsel¹⁰⁹ ve personel özerkliği olmak üzere dört temel

⁹⁷ UNESCO. *Recommendation concerning the Status of Higher-Education Teaching Personnel* 1997, https://www.right-to-education.org/sites/right-to-education.org/files/resource-attachments/ILO_UNESCO_Recommendation_Concerning_the_Status_of_Teachers_1966_En.pdf, m. 17. (ET: 05.09.2025).

⁹⁸ UNESCO. m. 18. Aynı yönde görüşler için bkz. Erdem, Ali Rıza. "Üniversite Özerkliği: Mali, Akademik ve Yönetimsel Açıdan Yaklaşım", *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, C. 3, S. 2, 2013, s. 102. Azrak, s. 25. Alpkaya, Gökçen. "UNESCO'nun 1997 Tarihli Kararı Işığında Akademik Özgürlük", *Prof. Dr. Cevat Geray'a Armağan*, Mülkiyeliler Birliği Yayınları, 2001, s. 231.

⁹⁹ Azrak, s. 24.

¹⁰⁰ San, s. 150.

¹⁰¹ UNESCO. m. 17.

¹⁰² Azrak, s. 24. Bingöl, s. 52, dip. 60.

¹⁰³ AYM., E. 2022/62, K. 2022/95, T. 20.07.2022.

¹⁰⁴ Hatta bilimsel özerklik kavramının özellikle ülkemizde, özerklik kavramını sulandırmak ve amacından saptırmak için bulunmuş bir kavram olduğu da savunulmaktadır. San, s. 150.

¹⁰⁵ Korkut, s. 4.

¹⁰⁶ The Lima Declaration, m. 17.

¹⁰⁷ Akademik özerklik, program açıp kapama, içeriğini belirleme, öğrenci sayılarını belirleme, öğrenci kayıt taleplerini değerlendirme gibi yetkileri anlatır. European University Association. *University Autonomy In Europe I, Exploratory Study*, 2009, s.7, <https://www.eua.eu/publications/reports/university-autonomy-in-europe-i-exploratory-study.html>, (ET: 11.01.2026).

¹⁰⁸ Mali özerklik; kendi bütçesini hazırlama, hazırladığı bütçe yoluyla gelir elde etme ve harcama yapma, öğrenci harçlarını belirleme, başka kaynaklardan borç alma, taşınmaz sahibi olma gibi konularda özerk olma anlamlarına gelmektedir. Ancak yükseköğretim kamu hizmetinin pahalı bir hizmet olması karşısında merkezi idareden pay alan üniversitelerin bu paranın nasıl harcadığı konusunda yine merkezi idareye hesap vermekle yükümlü olması gerektiği ve bu nedenle mali özerkliğin, özerkliğin zorunlu bir sonucu olmadığı da ifade edilmiştir. San, s. 150. Korkut, s. 4. Erdem, s. 100.

¹⁰⁹ Örgütsel özerklik, yönetim ve karar organlarını seçme ve oluşturma yetkisinin üniversitelere ait olmasıdır. European University Association, s. 7.

boyutu olduğu ifade edilmiştir¹¹⁰. Anayasa Mahkemesi de bir kararında bilimsel özerkliğin, idari ve mali özerlikle birlikte üniversitelerin bağımsızlığı için olmazsa olmaz nitelikte bir bütünün parçalarını oluşturduğunu ifade etmiştir¹¹¹. Ancak Azrak’a göre üniversite özerkliği kavramı bir bütündür. Bilimsel özerklik, idari özerklik, mali özerklik gibi parçalara ayrılıp bunlar da ayrı birer özerklik türü gibi bağımsız bir biçimde ele alınamaz. Zira bunlar da üniversite özerkliği kavramının içindedir.¹¹² Yazar, üniversite özerkliğinin oybirliği ile kabul edilen altı unsuru olduğunu belirtmektedir: 1) Üniversitenin tüzelkişiliğe sahip olması, 2) bilimsel araştırma ve öğretim faaliyetlerinin üniversiteye bırakılması, 3) üniversitenin akademik veya idari personelini kendisinin seçebilmesi, 4) üniversitenin organlarını ve temsilcilerini serbestçe belirlemesi, 5) bütçesini serbestçe kullanabilmesi ve 6) bilimsel araştırma ve öğretim faaliyetlerinde disipline ilişkin hususların üniversiteler tarafından yerine getirilmesi¹¹³.

Özerliğe ilişkin yukarıda aktarılanları somut uyumsuzluk bağlamında değerlendirecek olursak, bilimsel araştırma ve öğretim faaliyetlerinde disipline ilişkin hususların kamu görevlisinin görev yaptığı üniversiteye ait olması üniversite özerkliğinin de bir gereğidir. “Personel özerkliği” olarak ifade edilen bu durum, akademik ve idari personelin işe alımı, personele ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personelin özlük işlemleri üzerinde üniversitenin yetkili olmasını gerektirir¹¹⁴. Anayasa Mahkemesine göre, özerklik ilkesi uyarınca bir üniversitede görevli bir kişiye disiplin cezası ancak çalıştığı üniversite tarafından verilebilir: “... Denetleme Kuruluna, üniversite yönetim işleri için bir müdahale hakkı tanınmış değildir. Şayet üniversitede görev alan kişilerin disiplin ve ceza kovuşturmasını gerektiren eylemleri öğrenilirse, Kurul bunun üniversite yetkili organlarından incelenmesini isteyebilecek, hatta işi itiraz yolu ile Üniversitelerarası Kurula getirebilecektir. Karar verme yetkisi tamamen Üniversite organlarına ait bir haktır. ... Böyle olunca, ortada, üniversite dışı bir kuruluş olduğunda kuşku olmayan Denetleme Kurulunun üniversite yönetimine katıldığından ve hele öğretim üyeleri hakkındaki disiplin işlerinde esasa etkili karar verme yetkisi bulunduğundan söz edilemez. Üniversite yetkili organı katında kurulca bu konuda bir öneride bulunma hakkının tanınması, Anayasa’nın 120. maddesinde belirlenen yönetim özerkliği ilkesini bozmaz.”¹¹⁵.

¹¹⁰ European University Association, s. 7. Aynı yönde European University Association. *Lisbon Declaration, Europe’s Universities Beyond 2010: Diversity With A Common Purpose*, 2007, https://ehea.info/Upload/document/consultive/eua/EUA_Lisbon_Declaration_582744.pdf, s. 6, (ET: 23.07.2025).

¹¹¹ “132. Üniversitelerin bilimsel özerkliği; üniversitelerde yürütülen eğitim, araştırma, yayın ve benzeri etkinliklerin planlanması, düzenlenmesi ve icra edilmesi aşamalarında yönetim yetkisinin serbestçe kullanılabilmesini, belirtilen faaliyetlerle ilgili üniversite kaynaklarının kullanımına yönelik kararların üniversite yönetim organlarıncı serbestçe alınabilmesini gerektirmektedir. Bilimsel özerklik, idari ve mali özerlikle birlikte üniversitelerin bağımsızlığı için olmazsa olmaz nitelikte bir bütünün parçalarını oluşturur. Bu unsurlardan herhangi birine yapılacak müdahale diğer unsurların da olumsuz şekilde etkilenmesine neden olacaktır (AYM, E.2015/61, K.2016/172, 2/11/2016, §§ 43-45). Nitekim Anayasa’nın 130. sekizinci fıkrasında üniversitelerin bütçelerinin kendileri tarafından hazırlanacağı açıkça belirtilmek suretiyle mali konularda anayasal sınırlar gözetilerek karar alma yetkisinin üniversitelere ait olduğu hüküm altına alınmıştır (AYM, E.2022/90, K.2023/201, 30/11/2023, § 59).” AYM., E. 2023/67, K. 2024/175, T. 17.10.2024.

¹¹² Azrak, s. 24.

¹¹³ Azrak, s. 24.

¹¹⁴ European University Association 2009, s. 7. Gözler’e göre de personel bakımından özerklik; personelin alımı, görevine son verilmesi, özlük işleri gibi konularda kurumun kendisinin yetkili olması anlamına gelir: “Bu açıdan personelin işine merkezi idare tarafından son verilmesi veya personelin özlük işleri konusunda merkezi idarenin birtakım işlemlerde bulunması, kamu kurumunun özerkliği ilkesiyle çelişir.” Gözler, s. 635.

¹¹⁵ AYM., E. 1973/37, K. 1975/22, T. 25.02.1975. “Akademilerin yönetim özerkliği ve bunun sonucu olarak kendi kendilerini yönetme yetkisiyle donatılmış birer kuruluş olmaları gerektiğinden ve kendi kendini yönetim yetkisi disiplin

Aktarılan hususlar somut olay özelinde değerlendirildiğinde, ÜAK'ın üniversiteye doçent adayı ile ilgili olarak göndermiş olduğu ve kendi (ÜAK) tespitlerine göre disiplin cezası verilmesi gerektiğini ifade eden yazı, anayasal bir kural olan üniversite özerkliğine aykırıdır. Anayasa Mahkemesi kararlarından da görüleceği üzere üniversite özerkliği üniversitenin (kanunla çizilen sınırlar içinde) kendi kendini yönetmesi anlamına gelmekte olup bu yönetim yetkisi disiplin cezası verme yetkisini de içermektedir. Yine Üniversite özerkliğinin bir unsuru olan personel özerkliği de üniversitede görev yapan öğretim elemanının özlük işleri üzerinde çalıştığı üniversitenin yetkili olmasını gerektirir.

SONUÇ

Doçentlik başvuru sürecinde eserleri incelenen adayların bir etik ihlalde bulundukları iddiası gündeme geldiğinde, doçentlik değerlendirme süreci durmaktadır. Bu noktada yedi jüri üyesine gönderilen eserlerle ilgili olarak bir (yedek) jüri üyesinin bile etik ihlal iddiasında bulunması, doçentlik değerlendirme sürecinin durması için yeterlidir. Başlı başına bu durum bile diğer altı jüri üyesinin kararına rağmen tek bir jüri üyesinin kararı esas alındığından, eleştiriye açıktır.

ÜAK bünyesinde yapılacak olan etik ihlal incelemesine ilişkin olarak mevzuatta bir süre sınırı getirilmiş olmadığından, bu inceleme uygulamada çok uzun sürebilmekte ve doçent adaylarının mağduriyetine neden olmaktadır.

ÜAK, doçent adaylarının eser incelemesi sırasında jüriler tarafından yapılan etik ihlal iddiaları üzerine bir etik ihlal olup olmadığının tespiti için bir süreç başlatmakta, süreç sonunda etik ihlal olduğuna karar verirse adayın doçentlik başvurusunu iptal etmekte ve öğretim elemanı olarak çalışan doçent adaylarının kadrolarının bulunduğu üniversitelere disiplin soruşturmasına başlanarak kendi (ÜAK) yaptığı tespitler uyarınca disiplin cezası verilmesi amacıyla bildirimde bulunmaktadır. Bu bildirim yazısında ÜAK, üniversitelerin yeniden inceleme ve karar verme yetkisi bulunmadığını,

cezaları verme yetkisini dahi içerdiğinden, (Yukarıdaki 3/a bendi), Akademi Başkanlarına ve Bölüm Başkanlarına disiplin cezası verme yetkisini Milli Eğitim Bakanına tanıyan 34 üncü madde kuralı, Anayasa'nın değişik 120 inci maddesine aykırı düştüğü için bu maddenin iptaline karar verilmelidir.” AYM., E. 1969/52, K. 1972/21, T. 04.05.1972. “Bir kuruluşun yönetilmesi, ona yükletilmiş olan işleri görmek için gereği gibi işlemesinin sağlanması anlamına gelir. Düzenli bir işlemenin sağlanması ise, ilk önce, o örgütte çalışacakların atanması, gerektiğinde disiplin cezalarına çarptırılması ve görevden çıkarılmasıyla olur. Demekki yönetim yetkisi, özünde görevlileri atama, disiplin cezası verme ve görevden çıkarma yetkilerini içerir. Anayasa'nın değişik 120. maddesinin ikinci fıkrasındaki üniversitelerin Devletin gözetim ve denetimi altında kendilerince seçilen organlar eliyle yönetileceği kuralı, atama, disiplin ve görevden çıkarma işlemlerinin, başka organ veya yerin karışması söz konusu olmaksızın, ancak üniversitelerce yapılacağını anlatmaktadır. Kaldı ki az yukarıda da belirtildiği gibi Anayasa'nın değişik 120 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki üniversite organları dışında herhangi bir yer veya organca öğretim üyelerinin veya yardımcılarının işten uzaklaştırılamayacağı kuralı dahi bu görüşü ayrıca doğrulamaktadır. / Devletin gözetim ve denetim yetkisi yönetim özerkliği bulunan bir kuruluşun yönetim işlemlerine ve işlerine karışmasını haklı göstermez; çünkü yönetime üniversite dışındaki bir organ veya yerin karışması durumunda, bir yandan üniversitenin kendisince seçilen organlar eliyle yönetildiğinden artık söz edilemeyeceği gibi öte yandan Devlet gözetim ve denetiminin kabul edilmesiyle güdülen ereğin sınırları da aşılmış olur. Gerçekten, yönetim çalışmalarından, olan bir işlemin tamamlanmasına veya bir işin görülmesine üniversite dışında bir organın veya yerin karışması, o işlem veya işin ancak üniversite organlarından başka bir yerin yönetime ortak olması sonunda tamamlanması demektir. Yine Anayasa'nın 1971 değişikliği ile üniversitenin Devlet gözetim ve denetimi altına konulması, özerk birer kuruluş olan üniversitelerin, yalnızca bilimsel gereklere göre ve özgürlük ortamında öğretim ve araştırma yapmak olan amaçlarından sapmaları önleyerek bu ereklerle varılmasını sağlamak düşüncesine dayanmaktadır; üniversite dışındaki bir yerin yönetime katılması ise, belli bir ölçüde, herhangi bir siyasal gücün üniversite yönetimi üzerinde etkili olması sonucunu doğurup üniversitenin yalnızca bilimin nesnel gereklerine göre ve özgürlük içinde çalışmasını kısıtlar.” AYM., E. 1969/52, K. 1972/21, T. 04.05.1972.

yeniden etik inceleme yapılmaksızın etik komisyonu tarafından tespit edilen etik ihlalin karşılığı olan disiplin cezasının uygulanması gerektiğini belirtmektedir.

Ancak, 2547 sayılı Kanun'da ÜAK'a doçentlikle ilgili yetkiler verilmiş olup Kanun'da kadrosu bir üniversitede bulunan bir kamu görevlisine yönelik disiplin cezası uygulamak gibi bir yetki ÜAK'a tanınmış değildir. Bilakis Kanun'un 53. maddesinde üniversitelerin disiplin amirleri düzenlenmiştir.

Disiplin yetkisi (kanunda aksi öngörülmedikçe) hiyerarşi yetkisinin içinde yer alan bir yetki olup hiyerarşi yetkisi ise aynı kamu tüzelkişiliği içinde söz konusu olur. ÜAK ile üniversiteler arasındaki ilişkiye bakıldığında, bu ilişkinin hiyerarşi ilişkisi olmadığı açıktır. Zira üniversitelerin her birinin kendilerine ait kamu tüzelkişilikleri bulunmaktadır. Bu tespitler karşısında, ÜAK'ın bir üniversitenin kadrosunda bulunan bir öğretim elemanı üzerinde disiplin yetkisine sahip olmadığı anlaşılmaktadır.

ÜAK'ın yazısı bir emir ve talimat olarak da değerlendirilemez. Zira bu yetki de kural olarak hiyerarşi ilişkisine ait bir yetkidir.

ÜAK ile üniversiteler arasındaki ilişki idari vesayet benzeri bir ilişkisi olarak değerlendirildiğinde de sonuç değişmeyecektir. Zira bu yetki sınırlı bir denetim yetkisi olup kanunun açık hükmüne dayanması gerekir. Mevzuatta ise ÜAK'a üniversite personeli üzerinde disiplin yetkisi veren bir hüküm bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 128. maddesinde *“Memurların ve diğer kamu görevlilerinin ... özlük işleri kanunla düzenlenir.”* ve 130/9. maddesinde ise *“öğretim elemanlarının disiplin ve ceza işleri, ... kanunla düzenlenir.”* hükümleri yer almaktadır. Mevzuata bakıldığında, ÜAK'ın yaptığı inceleme sonucunda üniversiteyi öğretim elemanına ceza vermesi için zorlayacak bir hükme yer verilmediği de görülmektedir. Ayrıca bilimsel araştırma ve öğretim faaliyetlerinde disipline ilişkin hususların kamu görevlisinin görev yaptığı üniversiteye ait olması üniversite özerkliğinin bir gereğidir.

Sonuç olarak, ÜAK'ın yazısı ancak disipline ilişkin bir ihbar yazısı olarak değerlendirilebilir. Bu ihbarı alan üniversitenin kendi mevzuatı uyarınca gerekli inceleme ve/veya soruşturmayı başlatması ve soruşturma sonucunda ilgili hakkında bir disiplin cezası uygulayıp uygulamamaya karar vermesi gerekir.

KAYNAKÇA

- Akyılmaz, Bahtiyar / Sezginer, Murat / Kaya, Cemil. Türk İdare Hukuku, Seçkin Yayınları, 18. Baskı, Ankara, 2024.
- Alpkaya, Gökçen. “UNESCO'nun 1997 Tarihli Kararı Işığında Akademik Özgürlük”, *Prof. Dr. Cevat Geray'a Armağan*, Mülkiyeliler Birliği Yayınları, 2001, s. 229-244.
- Azrak, A. Ülkü. “Devlet ve Üniversite”, *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C. 9, S. 1-3, 1988, s. 23-37.
- Bingöl, Bilge. “Üniversite Özerkliğinin Değişen Tanımı ve Üniversitelerin Yeniden Yapılandırılması”, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, S. 2, 2021, s. 39-75.
- Bulut, Nihat. “Bilim Özgürlüğü: İçeriği Ve Sınırlandırılması Sorunu”, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 9, S. 1-2, 2005, s. 23-39.
- Duran, Lütfi. İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul 1982.
- Erdem, Ali Rıza. “Üniversite Özerkliği: Mali, Akademik ve Yönetimsel Açından Yaklaşım”, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, C. 3, S. 2, 2013, s. 97-107.
- European University Association. Lisbon Declaration, Europe's Universities Beyond 2010: Diversity With A Common Purpose, 2007, https://ehea.info/Upload/document/consultive/eua/EUA_Lisbon_Declaration_582744.pdf, (ET: 23.07.2025).
- European University Association. University Autonomy In Europe I, Exploratory Study, 2009, <https://www.eua.eu/publications/reports/university-autonomy-in-europe-i-exploratory-study.html>, (ET: 11.01.2026).
- Giritli, İsmet, vd. İdare Hukuku, Der Yayınları, İstanbul, 2013.
- Gözler, Kemal. İdare Hukuku, Cilt I, Ekin Kitabevi, 3. Baskı, Bursa, 2019.
- Günday, Metin. İdare Hukuku, 10. Baskı, Ankara 2013.
- Kaboğlu, Ö. İbrahim. Özgürlükler Hukuku, Güncellenmiş 5. Baskı, AFA, İstanbul, 1993.
- Kamu Yönetimi Sözlüğü. 2. Baskı, TODAİE Yayınları, Ankara 2008.
- Karahanogulları, Onur. İdarenin Hukukla Kavranması, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015.
- Korkut, Hüseyin. “Üniversite Özerkliği”, 1993, <https://educationandscience.ted.org.tr/article/view/204>, (ET: 20.11.2025).
- Özay, İl Han. Devlet, İdari Rejim ve Yargısal Korunma, İstanbul, 1986.
- Özay, İl Han. Günışığında Yönetim, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2004.
- Özbudun, Ergun. Türkiye’de Demokratikleşme Süreci, Anayasa Yapımı ve Anayasa Yargısı, 1.

Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2014.

San, Coşkun. “Bir Toplumsal Kurum Olan Üniversite’de Özerklik ve Bilim Özgürlüğü”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 48, S. 1, 1993, s. 149-153.

Ulusoy, Ali. Yeni Türk İdare Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.

UNESCO. Recommendation concerning the Status of Higher-Education Teaching Personnel 1997, https://www.right-to-education.org/sites/right-to-education.org/files/resource-attachments/ILO_UNESCO_Recommendation_Concerning_the_Status_of_Teachers_1966_En.pdf, (ET: 05.09.2025).

World University Service. The Lima Declaration On Academic Freedom And Autonomy Of Institutions of Higher Education, <https://www.cesaer.org/content/7-administration/legal-affairs/values/lima-declaration.pdf>, (ET: 05.01.2026).

Yaşar, Hasan Nuri. İdare Hukuku, Der Yayınları, İstanbul, 2014.

Yayla, Yıldızhan. İdare Hukuku, 1. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2009.

Yıldırım, Turan, vd. İdare Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, Güncellenmiş 5. Baskı, İstanbul, 2013.

Yıldırım, Turan. Türkiye’nin İdari Teşkilatı, 5. Baskı, Alkım Kitabevi, İstanbul, 2007.

EXTENDED ABSTRACT

This article examines, through a specific case, the question of whether an Interuniversity Board's decision regarding an ethical violation is binding on the university. In the specific case, the candidate applied for associate professorship. Among the seven members of the jury—five main and two substitute members—only one made an allegation of ethical violation. Following the substitute juror's claim, the candidate's associate professorship process was suspended, and the work alleged to have violated ethics was sent to the commission for evaluation of the ethical violation claim. Following the evaluation process, the relevant ethics commission decided that the candidate had committed an ethical violation. Based on the report of the commission, the Interuniversity Board cancelled the candidate's application for associate professorship and informed the university where the candidate was employed, requesting that a disciplinary investigation be initiated against the candidate. And the subject of this article is the Interuniversity Board's decision. In this decision, the Interuniversity Board states that universities do not have the authority to re-examine or reconsider on the issue of ethical violations and that the appropriate sanction should be imposed. What needs to be done is to determine the legal nature of the letter sent by the Interuniversity Board to the university and whether it is in compliance with the law. In order to make this assessment, it is necessary to determine the place of the Board and universities within the Turkish administrative structure and the relationship between them.

The fact that universities are regulated by the Constitution provides safeguard for these institutions. Universities are autonomous public institutions. This autonomy allows them to provide public services objectively, free from political influence.

The Higher Education Act regulates the Interuniversity Board as the supreme body of higher education. Board does not have public legal personality. But the Act grants various authorities to the Board. One of the most important of these authorities is related to associate professorship. However, the Act does not grant the Board the authority to impose disciplinary sanctions on a public official who is employed at a university. Based on the literature and the relevant legal regulations, it can be said that the Interuniversity Board is an academic body of the Council of Higher Education. Furthermore, there is no hierarchical relationship between these two institutions.

Hierarchical authority is, as a rule, an authority that can be exercised within the same public legal entity. Hierarchy grants the superior various powers over the legal status and acts of the subordinate. And, one of these powers relates to discipline. Since there is no hierarchical relationship between the two separate public legal entities, it can not be argued that disciplinary authority arising from hierarchy exists in the relationship between the university and the Interuniversity Board. The relationship between two separate public legal entities can be characterized as tutelage.

From this point of view the relationship between the university and the Interuniversity Board is also a kind of tutelage. However, unless it is explicitly provided for by the law, the power of tutelage does not include disciplinary authority. Nevertheless, the Act does not grant the Interuniversity Board any disciplinary authority to exercise over university personnel.

According to the Constitution, disciplinary and penal matters concerning teaching staff shall be regulated by law. The Act lists those who have authorities to impose disciplinary sanctions on university personnel, and the Interuniversity Board is not among them. This fact alone shows that the Board does not have disciplinary authority over university personnel.

The autonomy of universities is regulated by the Constitution itself. Autonomy, on the other hand, is granted to the public service performed and, this aims to ensure that the service is provided in the most

appropriate manner. Autonomy can be classified as administrative, financial, scientific, and personnel autonomy. University autonomy means that a university governs itself within the limits defined by the law. This power of administration also includes the authority to impose disciplinary sanctions. As a consequence of personnel autonomy, the authority to impose disciplinary sanctions on a person working at a university, as a rule, belongs to the university's competent authorities.